

Beknopt overzicht van de geschiedenis der Amsterdamsche Fondsenmarkt in 1869 : eene handleiding voor geldbelegging in 1870

<https://hdl.handle.net/1874/234483>

mm 10898

BR.1870. II. 6.

1870 II, 6

BEKNOPT OVERZIGT

VAN DE GESCHIEDENIS DER

Amsterdamsche Fondsenmarkt

IN 1869.

EENE HANDLEIDING VOOR GELDBELEGGING

IN 1870,

DOOR

W. v. O. B.

(Schrijver van „Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging” enz.)

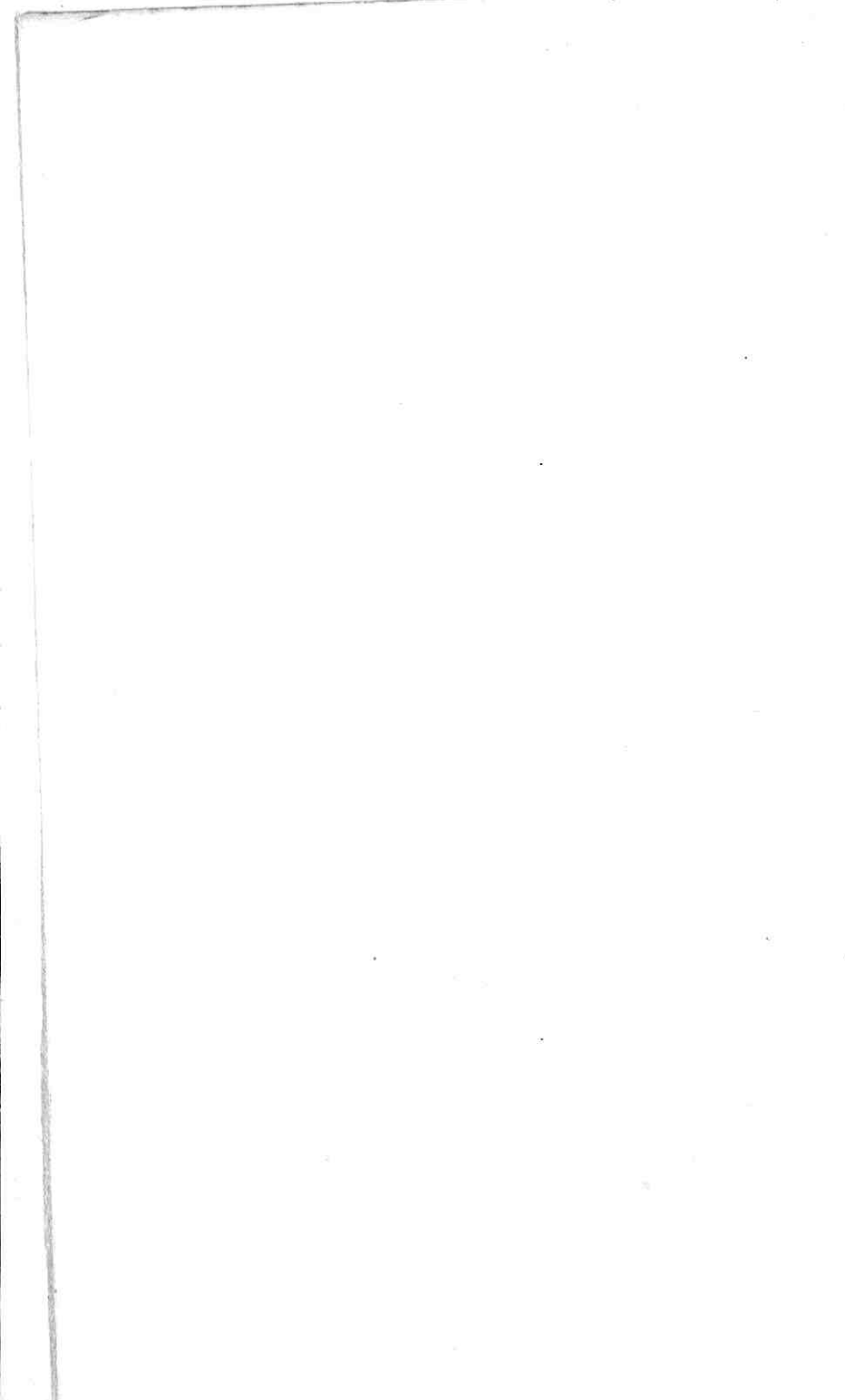
Met eene berekening van het bedrag bij aankoop, en van de rente en aflossing der meeste, aan de Beurs van Amsterdam verhandeld wordende, rentegevende Fondsen.

DERDE VERMEERDERDE DRUK.

AMSTERDAM, H. DE HOOGH & Co.

• 1870.

Prijs 60 Cents.

BEKNOPT OVERZIGT

VAN DE GESCHIEDENIS DER

AMSTERDAMSCH E FONDSENMARKT

IN 1869.

Eene Handleiding voor Geldbelegging

IN 1870,

DOOR

W. v. O. B.

(Schrijver van „Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging” enz.)

Met eene berekening van het bedrag bij aankoop, en van de rente en aflossing der meeste, aan de Beurs van Amsterdam verhandeld wordende, rentegevende Fondsen.

DERDE VERMEERDERDE DRUK.

AMSTERDAM,

H. DE HOOGH & Co.

1870.

De groote welwillendheid, waarmede men mijne geringe bijdragen, om mijne landgenooten in te lichten omtrent het merkwaardige wat onze Fondsenwereld oplevert, wel heeft willen ontvangen, en de uitkomst, die soms op verrassende wijze bevestigde, wat ik vermeende uit de omstandigheden als waarschijnlijk te mogen afleiden, geeft mij vrijmoedigheid met het leveren mijner Beschouwingen voort te gaan, en te trachten, óók voor het jaar 1870, uit het voorgaande tijdperk eenige wenken op te vangen, waarvan allen naar verkiezing kunnen gebruik maken, die veel of weinig hebben te beleggen, of wel hunne bezittingen willen verbeteren.

De stroom is ook in het jaar 1869 in dezelfde rigting voortgegaan. Ik behoef slechts te herinneren aan hetgeen ik in mijne vorige Finantiële Beschouwingen schreef over de aanstaande geldelijke krisis in SPANJE, of over de voortdurende noodzakelijkheid van PORTUGAL om op telkens nadeeliger voorwaarden te leenen; of daartegenover, aan de voortdurende verbetering in den finantiëlen toestand der VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA, om dit aan te toonen. Toch weet ik zeer wel, dat het ook in het vak der Fondsen in menig opzigt raden blijft, en dat ik althans niet meer of anders wensch, dan de fei-

ten op te noemen en te laten spreken, zonder eenige verantwoordelijkheid voor de gevolgtrekkingen op mij te durven nemen, die anderen of ik-zelf daaruit afleiden. Dat de geschiedenis dier feiten in deze eene stem heeft, die verdiend gehoord te worden, dit wordt meer dan vroeger erkend. Met blijdschap begroet ik dan ook de pogingen van den heer *ten Have* en anderen, om door volledige inlichtingen het publiek in staat te stellen zijne eigene oogen te gebruiken. Daar deze inlichtingen vooral sommige Amerikaanse Spoorwegmaatschappijen betreffen, en de Effektenbladen bovendien de verslagen van andere openbaar maken, is bij mij de vraag opgerezen: of daardoor mijne Brochures niet geheel onnoodig worden? Maar in een kort bestek wenscht men welligt een overzigt over 't geheel, en dit heb ik vooral getracht thans weder te leveren.

Dankbaar ben ik steeds, niet minder dan voor de goede ontvangst, voor de bemerkingsen, die omtrent mijne Beschouwingen ter mijner kennis kwamen, en waarvan ik zooveel mogelijk tracht partij te trekken. Onmogelijk is het mij echter te antwoorden op alle aanvragen om inlichtingen, die men wel tot mij wil rigten, en tot welker volledige beantwoording mij vaak de tijd ontbreekt.

Dat ik de vrijheid nemen zal steeds vrijmoedig goed of af te keuren, wat naar mijne overtuiging zulks verdient, zal men mij, hoop ik, niet euvel duiden; evenmin als bestrijding mijner Beschouwingen mij hinderlijk is, wanneer die met eerlijke wapenen geschiedt. Van éénzijdigheid is wel niemand ter wereld geheel vrij, al tracht men haar ook zooveel mogelijk te vermijden. Men oordeelt over zijne eigene kinderen gewoonlijk anders, dan over die zijns buurmans, maar behoeft daarom nog niet geheel blind te zijn voor hunne goede en kwade eigenschappen, die men beter dan anderen kent. Dit heb ik getracht in het oog te houden, en de zaken, die mij bij-

zonder interesseren, niet te verheffen boven anderen, die het evenzeer of meer verdienen. Of ik hierin geslaagd ben, en mijn boekje bruikbaar is voor Fondsenhouders, staat aan hen te beoordeelen.

Dat in menig opzigt onze Amsterdamsche Beurs in het afgelopen jaar zich weder heeft gekenmerkt door voorliefde tot Spekulative-fondsen, boven zéker e geldbelegging, valt niet te ontkennen. Immers, terwijl zij b. v. de verschijning der 6 pCt. *Obligatiën* Central-Pacific Spoorweg stilzwijgend liet voorbijgaan, niettegenstaande de weg gereed en in exploitatie kwam en veel meer rendeert, dan voor de rente noodig is, schonk zij daarentegen vooral hare aandacht aan Amerikaansche Spoorwegaandeelen; terwijl de *prioriteits-leeningen* van Hongaarsche Spoorwegen weinig bijval vonden, waren het de *Aandeelen* van den Theiss-Spoorweg, die tot verre boven pari koopers vonden: toch staan Aandeelen in ondernemingen van elken aard, hoe soliede en speculatief ook, aan vele wisselvalligheden bloot. De geschiedenis ook der beste Aandeelen aan onze Beurs leert dit voldoende. Men denke slechts aan die onzer meest soliede instellingen: de NEDERLANDSCHE BANK en de NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ: welk een verschil in prijs en uitdeeling gedurende twintig jaren ¹⁾!

¹⁾ Die uitdeelingen bedroegen:

<i>Voor de Nederl. Bank:</i>		<i>Voor de Nederl. Handelmaatschappij:</i>	
in 1849	f 54.	sedert 1850,	zijnde alstoen
„ 1850	„ 35.	het reservefonds	verrekend,
„ 1851	„ 30.	in 1851	f 56.
„ 1852	„ 30.	„ 1852	„ 68.
„ 1853	„ 30.	„ 1853	„ 80.
„ 1854	„ 56.	„ 1854	„ 74.
„ 1855	„ 56.	„ 1855	„ 55.
„ 1856	„ 98.	„ 1856	„ 57.

Deze onzekerheid zal ons bij het behandelen van onderscheidene Waarden hierna herhaaldelijk in het oog springen, en daarbij de neiging der Beurs, om in navolging van anderen, Spekulative-fondsen te verkiezen boven die, welke eene vaste rente beloven.

Men vindt ook thans weder eerst eene korte Beschouwing over eenige Europeesche, daarna over Amerikaansche waarden bijeen. Het was mij niet altoos mogelijk om herhalingen uit vroegere Brochures te vermijden, zou ik mij voor den lezer niet onverstaaenbaar maken; zij zullen mij daarom ten goede gehouden worden. Aan het einde komt weder eene *Berekening voor van het bedrag bij aankoop, de rente en aflossing der meeste Fondsen, die aan de Amsterdamsche Beurs worden verhandeld*, om tot Handleiding te dienen bij aankoop of verwisseling.

Het jaar 1869 kenmerkte zich niet, zoo als zijn voorganger, door ruimte van geld, daarentegen meer door groote fluktu-

in 1857	f 152.	in 1857	f 124.
„ 1858	„ 135.	„ 1858	„ 96.
„ 1859	„ 85.	„ 1859	„ 43.
„ 1860	„ 85.	„ 1860	„ 86.
„ 1861	„ 88.	„ 1861	„ 77.
„ 1862	„ 113.	„ 1862	„ 68.
„ 1863	„ 163.	„ 1863	„ 116.
„ 1864	„ 165,32.	„ 1864	„ 113.
„ 1865	„ 197.	„ 1865	„ 129.
„ 1866	„ 185.	„ 1866	„ 94.
„ 1867	„ 248.	„ 1867	„ 87.
„ 1868	„ 132.	„ 1868	„ 43.
„ 1869	„ 111.	„ 1869	„ 37.
(gemiddeld sedert 1849	10 $\frac{1}{2}$ pCt.)	(gemiddeld sedert 1851	c ^o . 8 $\frac{1}{4}$ pCt.)

atiën van prijzen. Spanning, algemeene ongerustheid, wantrouwen hielden aan, en onder de Staatspapieren, die weder gevoelig terugliepen, behooren ook onze soliede HOLLANDSCHE FONDSSEN, die 3 à 4 pCt. in koers verloren sedert Januarij 1869.

De algemeene toestand was daarvan echter niet de éénige oorzaak. Immers, wij zullen de soliditeit onzer Fondsen wel niet beneden die van BELGIË of FRANKRIJK willen stellen, en de 2½ en 3 pCt. stonden dáár belangrijk hooger. De voornaamste reden is, dat wij in een tijdperk van overgang leven, waarvan de uitkomst nog niet met zekerheid bekend is. Met volle regt ziet men meer en meer in, dat de toestand onzer finantiën zich onafhankelijk moet maken van de onzekere Oost-Indische baten. Maar hoe dit geschieden zal, welke offers daartoe worden vereischt van de natie? Dit is nog geheel duister voor ons. Zoodra men dit weet, zal er één stap gedaan zijn tot geruststelling. Want dat geen Nederlander een oogenblik betwijfelt, of het mogelijk zou zijn, dat wij onze rente niet altoos prompt voldeden, dit spreekt geheel van zelf. Daartegenover staat de zekerheid, dat onze gewone Ontvangsten niet voldoende zijn, om onze gewone Uitgaven te bestrijden, en dat de Bijdragen onzer Overzeesche bezittingen afnemen. Dit maakt onze kapitalisten huiverig, en zij nemen niet meer het allermeest en allerliefst (zooals in Engeland het geval is) *nationale* Fondsen. Ja, velen ontdoen er zich van, in de hoop, dat later, bij eene nieuwe leening, de gelegenheid zich zal voordoen, ze tot lager prijs terug te bekomen. Ook hier dus onzekerheid over de wijze, waarop het tekort zal worden gedekt, een tekort, dat op zichzelf geen reden tot ongerustheid wezen kan, nadat vele jaren lang voor meer dan honderd-millioen gulden zijn besteed tot den aanleg van buitengewone werken: Spoorwegen, Waterwegen enz., en onze rentelast door amortisatie met meer dan acht millioen gulden 'sjaars is verminderd.

Maar, ook de politieke toestand baart eenige vrees. *Hoe* INDIE moet worden geregeerd? Of het niet voor ons verloren zou kunnen gaan? Of de natie hare zelfstandigheid wel, zooals vroeger, waardeert en weet te bewaren? Of niet in menig opzigt de vrijheden des volks gevaar loopen, onder den looden schepter eener rigting, die in den vrijen Staat en naast de vrije Kerk geen vrije School met gelijke voorregten schijnt te kunnen dulden, en onder het gewigt der Staatsschool veler regten verdrukt. Deze en vele andere vragen vervullen de gemoederen met eene zekere onrust. Waar gaan, waar moeten wij heen? Die vraag leeft in menig hart. Wat mij betreft, ik vind, dat de Historie van NEDERLAND zóó duidelijk leert, dat het in eere houden des Bijbels, en het erkennen van [het gezag van „Godes Woord geprezen”, zooals onze *Willem I* in het *Wilhelmus* lied van *Filips van Marnix* het noemt, ons kleine Volk heeft groot gemaakt, dat wij inderdaad wel de oogen moeten sluiten, om niet van het herstel der positief-Christelijke beginselen de herstelling onzer breuken te verwachten. Ja, de Vrije Staat, en daarin de Vrije Kerk, maar ook de Vrije School, en dan vrijwillige onderwerping aan het Allerhoogste Gezag, ziedaar, mijns inziens, voor Vorst en Volk het ideaal, waarnaar men heeft te streven. En wat onze Oost-Indische bezittingen, wat vooral ons JAVA betreft, het kan een tijdlang kwijnen en zelfs tijdelijk geen voordeel afwerpen: maar deze parel des O. I. Archipels blijft van te groote waarde, om niet weder op zijn tijd rijke winst te brengen aan het Moederland. En meer nog dan Heerendienst of Vrije arbeid is de vraag: heeft men daar niet op schandelijke wijze het Christendom in diskrediet gebracht, door juist in ieder opzigt tegen zijne voorschriften te handelen? Heeft men den inlander vertrouwen ingeboezemd in de heerschappij der blanken? Heeft men bewezen, eenig medelijden te hebben met zijne

ligchamelijke en geestelijke nooden? Wat baat het schoonste systeem, indien de uitvoerders beulen zijn? En voorzeker is ook hier, voor wie zien wil, zoowel in de geschiedenis van de MENAHASSE, als in hetgeen in ENGELAND'S O. I. bezittingen geschied is, eene stem te vernemen ten voordeele van het Evangelie, die ons toeroept: alléén dit kan onze Oost voor NEDERLAND behouden. Dat daarmede geene onderdrukking van medemenschen kan gepaard gaan, de verbreking der slavenketenen, overal waar het zijn invloed gelden liet, is daarvan één bewijs onder vele; en mogt men dien weg willen gaan bewandelen, het Land, dat in zijn schoot de rijkste schatten bevat, dat slechts begónnen is ontgonnen te worden, zal, met eene Christelijke en beschaafde bevolking verrijkt, aan het Moederland, in dank voor de weldaden op deze wijze ontvangen, zeker honderdvoudige winst opleveren!

En welke is nu de ware toestand onzer Finantiën?

De geheele som der Uitgaven werd voor 1870 geraamd
 op f 96,228,917.—
 maar hiervan zijn „ 10,000,000.—

bestemd voor spoorwegen, blijft dus . . . f 86,228,917.—
 gewone Uitgaven.

Daar tegenover staan:

de gewone Ontvangsten, geraamd op . . f 74,856,583.—
 de koloniale bijdragen, ad „ 10,000,000.—

f 84,856,583.—
 het tekort bedraagt dus „ 1,372,334.—

Om hieromtrent gerust te zijn, heeft de Minister van Fi-

nantiën al dadelijk voorgesteld, niet alleen van de bestaande bevoegdheid gebruik te maken, om (ingevolge de Wet van 18 Junij 1851) tot een bedrag van vier millioen gulden aan Schatkistbiljetten uit te geven; maar bovendien die bevoegdheid zooveel uit te breiden, als de omstandigheden zullen vorderen. Men had van sommige zijden liever eene Staatsleening gezien, omdat zulk een uitgifte toch maar tijdelijk kan zijn en de Leening slechts uitstelt; maar bij de onzekerheid of dit reeds in 1870 zal behoeven te geschieden, was de maatregel des Ministers welligt de voordeeligste en eenvoudigste. Deze Leening echter staat voor de deur, en zal, totdat zij geplaatst is, de rijzing der Nederlandsche Fondsen tegenhouden. Zij zal echter inderdaad voornamelijk voor Spoor- en Waterwegen besteed zijn of worden, en dus ten volle de belangstelling en deelname van alle Nederlanders verdienen en verwerven.

Maar hiermede is men slechts tijdelijk geholpen: de feiten, dat de koloniale baten verminderen, dat de elf millioen, waarop men uit voorschotten tot 1 Januarij 1867 had gerekend, inderdaad slechts twee-en-een-half millioen bedroegen; dat zij in 1868 drie millioen gulden beneden de raming bleven, en dat men voor 1870 nog op tien millioen heeft gerekend; deze feiten zijn welsprekend, en alleen door bezuiniging en verhooging van belastingen kan voor de toekomst het evenwigt tusschen Ontvangst en Uitgaven worden hersteld. Belastingen nu blijven een middel, dat, altoos onbemind, met voorzigtigheid moet worden toegepast; vooral in onze groote gemeenten zijn ze reeds drukkend voor velen; ¹⁾ maar zou er geen maat-

¹⁾ Niet het minst door het looden juk der Schoolwet. Zoo las ik onlangs in een adres, door den Heer *J. Voorhoeve H. Czn.* aan den Gemeenteraad van ROTTERDAM ingeleverd, dat aldaar de leerlingen der Latijnsche school jaarlijks kosten *f* 646 en betalen *f* 100 per hoofd! Het

staf zijn te vinden, die regtvaardig de lasten verdeelt? Men denke hoezeer de rijkdom in ons vaderland is vermeerderd, en b. v. vele landerijen thans driemaal meer waarde bezitten dan vóór 20 jaren. En wanneer er nog één land ter wereld is, waarin ieder gaarne zijn offer brengt, om het Krediet van den Staat ongeschonden te bewaren, het zal, men denke slechts aan 1844, voorzeker NEDERLAND zijn.

Konden de AANDEELEN NEDERLANDSCHE BANK in het vorig jaar hun verheven standpunt bewaren, het tegendeel had plaats met de AANDEELEN NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ, wier belangrijke daling de algemeene aandacht tot zich trok. En welke zijn daarvan de oorzaken?

Allereerst de achteruitgang van den Handel met onze Oost en de daardoor verminderde voordeelen; de kleine uitdeelingen der beide laatste jaren (zie pag. 5, noot); de mogelijkheid, dat het Kontrakt met het Gouvernement, in 1874 expirerende, niet zal worden hernieuwd, maar méér nog de omstandigheid, dat dit Fonds, gelukkig het éénigste, nog op tijd wordt verhandeld aan onze Beurs, en dus het troetelkind van alle spelers en spekulanten worden moet in tijden, dat daarin groote prijsveranderingen kunnen worden verwacht, of teweeg gebracht. En dat hebben wij juist in 1869 kunnen waarnemen. Het bleek velen Houders, hoe ongeschikt voor hen *Aandeelen* zijn tot geldbelegging: zij wierpen hunne stukken op de markt, kooplust ontbrak. De Kontramineurs zagen de

is in AMSTERDAM niet beter gesteld: de Handelsschool aldaar b. v. kost jaarlijks f 29200, zij moet (volgens de raming) opbrengen f 15000; doch tot heden wordt niet de helft daarvan door de leerlingen betaald. Men bouwt daar bovendien overal Schoolpaleizen op de voornaamste standen. Op zulk eene ontzettend kostbare wijze wordt het Onderwijs ingerigt en de ingezetenen met de lasten daarvan bezwaard!

daling aankomen, en bevorderden die, door telkens tot lager prijzen aan te bieden, als er oogenblikkelijk geen koopers waren. Soms verscheen er een soliede kooporde, en de prijs steeg sommige dagen, maar de groote kans van voordeel was aan de andere zijde: men kon hier in het klein een strijd zien, als die de zwendel in goud te NEW-YORK te aanschouwen gaf, of die de handel op tijd aan Duitsche en andere Beurzen mogelijk maakt, — en zoo verloor dit Fonds bijna 30 pCt. van zijn Beurswaarde.

En is dit inderdaad verdiend? Het is zoo, de gouden tijden zijn ook voor de NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ voorbij. De Direktie liet zich welligt door den liefelijken geur van den Brazil-Koffij bedwelmen en deed zaken, die verlies gaven in plaats van winst. Groote uitdeelingen zijn vooreerst niet te verwachten, en toch is, mijns inziens, de tegenwoordige prijs niet in verhouding tot de werkelijke waarde van het Fonds. Immers, men heeft hier te doen met eene hoogst soliede en volkomen vertrouwbare Administratie; met een Handelsligchaam met onbepert Krediet en uitstekende Relatiën; behalve het Kapitaal, waarvan de waarde, blijkens de jaarlijkse balansen, op voorzigtige wijze werd vastgesteld, bedraagt de Reserve thans reeds bijna 29 pCt. en moet nog tot 1874 aangroeijen, om in 1875 te worden uitgekeerd aan de Aandeelhouders. Wie dus rustig beter dagen afwacht, en zich niet stoort aan tijdelijke daling of rijzing, waarvan de omvang in deze omstandigheden volstrekt niet is te voorzien, zal zeker niet onverstandig handelen. Men moet het ook hier betreuren, dat er nog een Fonds is, dat aanleiding geeft tot een dobbelspel, gelijk het plaats had in deze Aandeelen, die althans dáárvoor te goed zijn. Te hopen is het, dat, wanneer de Maatschappij in 1875 zal worden voortgezet, — wat als zeer waarschijnlijk mag worden aangenomen, óók al vervallen eenige

voordeelen thans van het Gouvernement genoten, — dat dan aan de tijdaffaire in dit Fonds te gelijkertijd voor goed een einde komen zal.

Het tegendeel, eene zeer belangrijke rijzing, begroeten wij met blijdschap in de AANDEELEN DER MAATSCHAPPIJ TOT EXPLOITATIE VAN STAATSSPOORWEGEN. Met blijdschap, omdat de levensvatbaarheid dezer Onderneming in dit jaar gebleken is, en het verslag over het vorig heeft bewezen, dat zij voor het vervolg ook een voordeelige geldbelegging voor hare aandeelhouders zal opleveren. Er was over het jaar 1868 niet alleen geen tekort, maar reeds een klein overschot, en in 1869 is dit zoozeer toegenomen, dat men bij eene matige berekening een dividend van minstens 3 pCt. kan verwachten. De schuld van f 2,500,000 aan den Staat blijft nog een zeer bedenkelijk bezwaar! voor de Maatschappij, al is de afbetaling daarvan tot 1 Julij 1870 uitgesteld, en het blijft te wenschen, dat ook hierin op eene afdoende wijze worde voorzien, hetzij door hulp der Regering, hetzij door het sluiten eener Leening voor dit bedrag.

Even als ten vorigen jaren der KANAALMAATSCHAPPIJ, werd in 1869 aan de NED. INDISCHE SPOORWEGMAATSCHAPPIJ geschonken wat zij begeerde, om hare werkzaamheden te kunnen voleinden, en hare moeilijkheden te overwinnen.

Eene uitgifte van f 11,000,000 4½ pCt. Obligatiën, met aflossing à pari in 35 jaren, was daarvan het gevolg.

De opbrengst daarvan zou dienen:

- 1°. tot voltoojing van den Spoorweg SAMARANG-DJOCJOKARTA;
- 2°. tot aflossing der vroeger uitgegeven Obligatiën.

Al werd der Maatschappij veel gegeven, ook hierover verblijden wij ons, vooral omdat het in het belang onzer Overzeesche bezittingen geschiedde.

Toch doet het ons pijnlijk aan, dat door het gebeurde met deze beide Maatschappijen gebleken is, hoe noodwendig het is, dat de deelnemers in zoodanige Leeningen ook in NEDERLAND niet eene gewone (conditioneele), maar eene *onvoorwaardelijke* guarantie eischen. Wie had gedacht, toen hij voor weinige jaren de gewaarborgde $4\frac{1}{2}$ pCt. Aandeelen der Indische Spoorwegmaatschappij boven pari kocht, en nog voortdurend tot in 1868 de verzekering ontving, dat hij op die rente kon rekenen, dat het blijken zou, dat ook hier meer beloofd was, dan men houden kon, en dat de belangen van de Houders dezer Aandeelen het álleerst zouden worden bekort.

Maar, hoe dit zij, er bestaat nu eenmaal, ook bij ons, eene *onvoorwaardelijke* guarantie, en nu die bestaat, maakt dit de 4 pCt. Oblig. KANAALMAATSCHAPPIJ en de $4\frac{1}{2}$ pCt. der NEDERL. IND. SPOORWEGMAATSCHAPPIJ volkomen gelijk aan onze Staatsfondsen, met het voordeel van afflossing à pari bovendien; staan dus onze Hollandsche 4 pCt., 85 pCt., zoo zijn de 4 pCt. Kanaalmaatschappij ten minste even zooveel, de $4\frac{1}{2}$ pCt. Ind. Spoorweg-Oblig. $95\frac{5}{8}$ pCt. waard. Hiermede kan ieder houder van Hollandsche Fondsen zijn voordeel doen.

Nog eene andere Leening verdient onze aandacht, zoowel om hare soliditeit, als om de belangrijkheid der onderneming.

Ik bedoel de Leening groot f 5,000,000 in Obligatiën, losbaar à pari in 25 jaren, van de KON. NEDERL. STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ. Zij verdient eene eenigzins uitvoerige behandeling, ook omdat deze zaak, minder algemeen bekend dan de beide voorgaande, en voor Nederland inderdaad van niet minder belang, bovendien onverdiend aan verkeerde beoordeelingen heeft blootgestaan.

De Maatschappij kon voor hare Obligatiën voldoende onder-

pand aanbieden: haar vloot toch, bestaande uit 17 Stoomschepen, heeft eene waarde van ruim drie millioen gulden, en de opbrengst dezer Leening zou dienen, om die nog met eene waarde van vier millioen te vermeerderen; op deze f 7,000,000 zou de f 5,000,000 de éénige prioriteitsleening zijn; het uitgegeven kapitaal in Aandeelen bedraagt f 2,000,000.

De vorige 5 pCt. Leeningen der Maatschappij vonden à 100 pCt. nemers; zij vermeende echter, dat de omstandigheden haar voorschreven, thans gunstiger voorwaarden aan de deelnemers toe te kennen.

De opbrengst der Leening zou (volgens het prospectus) strekken:

1°. tot aflossing à pari der zich nog in omloop bevindende Obligatiën der vorige Leeningen, te zamen bedragende f 495,000.

2°. tot uitbreiding der bestaande lijnen, en tot *Opening eener stoomvaart tusschen NEDERLAND en de VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA*. Blijkens de door de Maatschappij uitgegeven Brochure, is VLISSINGEN als uitgangspunt dezer lijn aangewezen.

Aan onze Beurs verwachtte niemand, dat deze Leening zou worden *volteekend*. Immers daartoe was zij te groot; in een tijd, dat voor geldbelegging geene Kapitalen disponibel waren, en waarin men 6 pCt. rente voor geld op prolongatie besteedde, was dit wel eene onmogelijkheid. Daarentegen, en dit was het voordeeligste voor de Maatschappij, zou zij een gedeelte op die wijze plaatsen, en dan successievelijk, wanneer de geldmarkt ruim werd, gemakkelijk het overige. Voorloopig toch had zij niet al het geld noodig. De aanbouw van zulke kolossale schepen vereischt veel tijd, en de betalingen geschieden slechts naarmate de werkzaamheden vorderen; voor een groot deel zelfs eerst ná de aflevering. Ook de door de Regering ondernomen havenwerken te VLISSINGEN zullen niet voor 1871 gereed zijn.

De deelneming nu overtrof verre de algemeene verwachting; ongeveer de helft der gevraagde Som werd geplaatst; het bewijs was dus geleverd, dat het publiek in deze zaak en in de geldleening volkomen vertrouwen stelde; maar wat geschiedt? Met de openhartigheid, die de daden der Direktie kenmerkt, meldt zij in haar Biljet van aanneming der inschrijving, dat het bedrag nog niet voldoende is, om reeds met zekerheid te kunnen aankondigen, dat de Amerikaansche lijn zal tot stand komen. Nu barst een onweder over haar hoofd los. Inschrijvers, die alléén hebben deelgenomen om de vaart op AMERIKA te bevorderen zijn (met eenig regt) teleurgesteld, en vermeenen (zonder eenig regt) dat nu alle uitzigt op die lijn is verloren. De tegenstanders van *deze onderneming* strooijen allerlei valsche geruchten uit, om de Direktie en hare plannen verdacht te maken, en onderscheiden Inschrijvers verzoeken om van hunne inschrijving ontslagen te worden. Dit kan de Direktie echter niet toestaan; hoewel zij er genoeg mede neemt, dat de Inschrijvers, die uitsluitend voor de Amerikaansche lijn deelgenomen hebben, met hunne stortingen wachten, totdat de daarstelling dier lijn zal verzekerd zijn. Tot aanwending van een groot deel der ingeschreven gelden, in de eerste plaats tot uitbreiding harer bestaande lijnen, acht zij zich bovendien niet slechts gerechtigd op grond van haar Prospectus, waarbij dit duidelijk werd te kennen gegeven, maar zij acht er zich toe verplicht op gronden van voorzigtigheid. De bestaande onderneming, waarvan zij de winsten berekenen kan, moet eerst bevestigd en versterkt worden, om dan te zekerder en geruster de nieuwe te kunnen aanvangen. Dit verschil van opvatting tusschen de Direktie en sommige Inschrijvers heeft intusschen, met andere tijdelijke oorzaken, storend gewerkt op de verdere geleidelijke plaatsing van Obligatiën. Het is echter te verwachten,

dat het vertrouwen in de zaak, hare Direktie, en de waarborgen der Leening zich spoedig geheel zal herstellen; dat ons Publiek liever dan 5 pCt. Russen voor denzelfden koers, de 5 pCt. Obligatiën der KON. NED. STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ als geldbelegging zal nemen; dat daardoor het Kapitaal zal worden gevonden, en dus in 1871, volgens de plannen dezer Maatschappij, een begin gemaakt met het herstel der gemeenschap met N. AMERIKA, op eene wijze, die de groote voordeelen, daaraan thans voor BREMEN, HAMBURG enz. verbonden, aan NEDERLAND voor een deel zal doen te goed komen, gelijk in vroeger dagen, toen ons Vaderland ook hierin vooraan stond. Moge bij zooveel verval in Handel, Nijverheid en Scheepvaart, hierdoor althans ééne Maatschappij blijven bloeijen, die gedurende een twaalfjarig tijdvak bewezen heeft voor hare grootsche taak berekend te zijn, door zich onafgebroken uit te breiden en de belangen harer geldschieters met naauwgezetheid te behartigen. 1)

1) De Maatschappij bezat:

in 1857	6	stoomschepen.	in 1863	10	stoomschepen.
„ 1858/59	5	„	„ 1864	11	„
„ 1860	8	„	„ 1865/66	16	„
„ 1861/62	9	„	„ 1867/68	18	„

Zij ontving aan vrachten:

in 1857	f 320,000	in 1863	f 1,048,000
„ 1858	„ 350,000	„ 1864	„ 1,358,000
„ 1859	„ 448,000	„ 1865	„ 1,745,700
„ 1860	„ 680,000	„ 1866	„ 1,999,200
„ 1861	„ 777,000	„ 1867	„ 1,998,134
„ 1862	„ 768,000	„ 1868	„ 2,221,841

Over de laatste vijf jaren geschiedde van de winsten eene uitdeeling aan de Deelhebbers van 36 pCt., terwijl bovendien een even groot bedrag werd gebruikt tot aankoop van nieuw materieel.

Doch welligt was ik te uitvoerig in de behandeling der Nederlandsche belangen; wij willen dan thans nog een blik slaan op andere Europesche Rijken, om daarna (in gedachte) over de brug over den Oceaan te wandelen naar de VER. STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

Men vindt in onze Europesche toestanden in menig opzigt eene herhaling of voortzetting der geschiedenis van 1868.

Ongeschokt bleef het groote

RUSLAND

zijn Krediet bewaren. De aflossing der Russen 1831 geschiedde, die der Leening 1833 werd geannonceerd. Hierbij werd intusschen op nieuw het bewijs geleverd, dat men, waar het papieren geld zijn fatalen invloed uitoefent, op koersen volstrekt niet kan rekenen: immers, wanneer de 500 Zilveren Roebels à 30 Stuivers worden verrekend, zou men f 750 of 75 pCt. hebben ontvangen; à 29 Stuivers bedraagt dit slechts $72\frac{1}{2}$ pCt. Dit houde men ook bij de Hamburger Russen in het oog, waarvan de aflossing echter onzeker blijft.

Voor renteniers blijven de Obligatiën van het Rijk, of de geguarandeerde Spoorwegleeningen verkieselijk, die rente en aflossing tot vasten koers voldoen. Opmerking verdient het, dat de grootste handel en fluktuatie ook hier weder in *Aandeelen* plaats had en wel eerst in de Premie-leeningen 1864 en 66, die verre boven de wezenlijke waarde werden opgedreven; daarna in de Spoorweg-Aandeelen, die ook iets dergelijks ondervonden. Ditmaal was echter de Speelkoorts vooral in het Noorden ontstaan, en sloeg de epidemie slechts gedeeltelijk uit PETERSBURG, over BERLIJN, tot ons over. Bovendien werd zij gevoed door reële geldbelegging van de groote Kapitalen, die Rusland disponibel heeft. Dat aan eene extra-uitdeeling op deze Spoorweg-Aandeelen vooreerst niet

te denken valt, behoeft bijna geene herinnering. ¹⁾ De hooge prijs der Loterij-leeningen, zal, vroeg of laat, wel weder aanleiding geven tot eene nieuwe uitgifte.

De Obligatiën der Spoorwegen werden bovendien steeds op een betrekkelijk laag standpunt gehouden, door de uitgifte van nieuwe Leeningen.

In 1869 verschenen daarvan twee aan onze markt:

1°. *de 4 pCt. Leening van den Nikolaas-Spoorweg* groot *f* 131,098,000 (£ 11,110,000); in Stukken van £ 100 en £ 20, met rente en aflossing tot den vasten koers van *f* 11,80 per £ st., uitgegeven à 63 $\frac{1}{4}$ pCt. (uitkomende op 62 $\frac{1}{2}$ pCt.);

de 5 pCt. Leening van den Spoorweg Moskow-Smolensk groot *f* 29,957,050 Nederl. Ct. (Th. 17,263,402), in Stukken van *f* 1000 met Coupons van *f* 25 per half jaar; à 80 pCt. (uitkomende op 78 pCt.)

Dat deze en dergelijke de geliefkoosde Fondsen onzer renteniers zullen blijven, is hoogst natuurlijk; zij bieden dubbele waarborgen aan, en dat Rusland van deze gelegenheid om geld te verkrijgen voortdurend zal gebruik maken, valt evenmin te betwijfelen. Er werd bij de uitgifte der laatste 4 pCt. Spoorweg-leening de verzekering gegeven, dat vóór 15 Januarij 1870 geene nieuwe

1) De Schuld der Maatschappij aan den Staat bedroeg op 31 December 1868:

Voor afgestane werken	ZR. 14,919,757.82
„ voorschot tot voltooiing van werken	„ 35,486,712.79
„ „ „ betaling van rente	„ 89,377,041.133 $\frac{3}{4}$
	<hr/>
	ZR. 89,783,511.743 $\frac{3}{4}$

en neemt nog jaarlijks toe.

Het Kapitaal bedraagt:

Aandeelen	ZR. 75,000,000.—
4 $\frac{1}{2}$ en 4 pCt. Obligatiën	„ 87,359,625.—
	<hr/>
	ZR. 112,359,625.—

zou worden aangeboden (een klein bedrag uitgezonderd); maar nauwelijks is dan ook het bepaalde tijdstip genaderd, of men gewaagt reeds weder van eene nieuwe uitgifte, waaromtrent echter alle bijzonderheden nog ontbreken. Evenwel RUSLAND verdient inderdaad, dat ook deze alhier een goed onthaal vinde!

OOSTENRIJK

volvoerde zijn berucht Konversieplan. Er zijn dus thans slechts $4\frac{1}{2}$ pCt. *Zilveren* en *Papieren Metallieken* in omloop, met eene coupon van Fl. 21. Daar de stukken werden gekonverteerd in de nieuwe rijksmunt (Oostereichische Währung), werd hun bedrag niet meer à *f* 1250, maar à *f* 1200 nominaal verhandeld, met bijberekening van rente à 5 pCt. Geldbeleggingen werden in dit Fonds meer en meer schaarsch, en de prijs herstelde zich niet, niettegenstaande inderdaad geene nieuwe Leening werd uitgegeven, en dus hierin woord gehouden.

Natuurlijk trokken *de Loten* vooral de aandacht; omzet en rijzing daarin waren zeer belangrijk. Dit werd bevorderd door de mindere schade, die deze Speelfondsen bij de Konversie ondervonden, en door de aantrekkelijkheid, die ze altoos voor velen houden, welke onzekere kansen boven vaste rente verkiezen.

De finantiële toestand van

ITALIË

was inderdaad beter dan zich liet verwachten. Het vertrouwen herleefde in het nieuwe Koningrijk, en dit bleek uit de daling van het agio van het papieren geld, dat één oogenblik bijna gelijk stond met het goud.

De voorwaarden der Leening groot £ 130,000,000, die werd uitgegeven à 73 pCt. ongeveer, met aflossing in 6 jaarlijk-

sche termijnen, van October 1870 af, — terwijl de Obligatiën intusschen à pari kunnen worden in betaling gegeven voor het bedrag der verkochte domeingoederen, — bewijzen echter, dat men ook dáár nog op dure wijze zich geld moet verschaffen.

Van den VICTOR-EMMANUEL SPOORWEG werden de geguarandeerde Obligatiën alhier verhandeld. Het gebeurde met de Obligatiën der lijn TURIJN-SAVONA-ACQUI blijft echter eene waarschuwing, die bewijst, dat ook in ITALIË eene rijksguarantie gewoonlijk niet *onvoorwaardelijk* wordt geschonken, en dus weinig beteekent.

Erger nog dan ITALIË ging het echter

PORTUGAL,

het land bekend als arm maar eerlijk, dat in het jaar 1869 deerlijk in nood geraakte, en herhaaldelijk overal pogingen aanwendde, om geld te vinden; pogingen, die soms tijdelijk gelukten (tot 18 pCt. voor rente en kommissie), totdat eene Leening van niet minder dan £ 12,000,000 (ƒ 144,000,000 N. Ct.) aan deze moeilijkheden tijdelijk een einde maakte, en de schuld van het kleine Koningrijk vermeerderde tot op ƒ 735,000,000.

De laatste Leening werd à 31 pCt. uitgegeven, de rente daarvan is alhier betaalbaar à ƒ 11,80 per £.

Hoeveel daarvan in de schatkist komen zal, is onzeker. De afbetaling van oude schulden, het voldoen der beloofde, maar niet gehouden guarantie der Oblig. ZUID-OOSTERSPOORWEG-MAATSCHAPPLIJ, vordert daarvan een gedeelte. Men hoopt echter, dat het overige genoeg zal zijn, om de Uitgaven van het jaar 1870 te dekken, en dit is reeds véel in de omstandigheden van dezen Staat. Over het daarná denken dan ook de houders der Obligatiën PORTUGAL liever niet ernstig na.

Met

SPANJE

gingen de zaken niet beter, dan die door mij in het begin des jaars werden voorgesteld. De verdorven toestand van dit rijk maar ongelukkig Land kwam, te midden van herhaalden opstand, verdeeldheid en partijschappen te voorschijn, en er zullen jaren noodig zijn, om dit arme volk uit zijn diepen val te herstellen. Zelfs geen Vorst is te vinden, die de nalatenschap der Koningin wil aanvaarden, welligt een minderjarige Prins uitgezonderd, die aan de partijen overvloedig gelegenheid zal geven, om elkander voortdurend te bekampen. De Vrijheid van Godsdienst wordt er wel is waar gehandhaafd, maar het ontbreekt er aan mannen, die het zuiver Evangelie verkondigen, en de Scholen zijn nog niet van elken verderfelijken invloed vrij; terwijl deze bovendien geheel ontoereikende zijn om aan de behoefte te voldoen. Het gaet daarmede nu nog als met het zonlicht op NOVA ZEMBLA.

't Van ver genaderd licht, dat door den nevel schiet,
Moog' lekken aan den sneeuw, maar deert den ijsklomp niet!

Het gerucht eener belasting der coupons, of van rentevermindering kon de houders van Spaansche schuldbrieven niet eens meer verschrikken. Het zal inderdaad telkens eene verrassing zijn, zoo dikwijls na 1 Januarij 1870 een coupon wordt voldaan.

Nu werd het aanstaand Staatsbankroet nog afgewend door eene leening van Ps. 50,000,000 in Buitenlandsche schuld voor circa 26, in Binnenlandsche tot circa 22 pCt. uitgegeven. Maar dat het komen moet, wordt door bijna niemand meer betwijfeld; het zal dus voor de houders dier schuldbrieven niet onverwacht verschijnen.

Voor zooveel men over

TURKIJE

kan oordeelen, bleef dit op dezelfde hoogte of laagte staan. Men sprak voortdurend van geldelijken nood en van eene nieuwe Leening, die ook dezer dagen is verschenen.

Zij is groot fr. 555,555,500.— (drie honderd millioen francs effectief), verdeeld in aandeelen van fr. 500 rentende 6 pCt., en uitgegeven à fr. 305 (uitkomende op fr. 290).

De rente bedraagt (het voordeel van uitloting medegerekend) 12½ pCt.

Wanneer men de „Aanmerkingen en Inlichtingen” in het Amsterdamsch Effektenblad opgenomen gelooven mag, zijn de onderpanden dezer Leening inderdaad verbazend zeker en daar het OTTOMANISCHE RIJK, volgens deze berigten „gemakkelijk à 10 pCt. geld kan verkrijgen”, is het eene beleefdheid, in onze Westersche Rijken geheel onbekend, dat het Turksche Gouvernement ons nogtans 12½ pCt. aanbiedt.

En hiermede nemen wij afscheid van ons Werelddeel, en verplaatsen ons met onze gedachten naar de

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA,

om te onderzoeken in hoeverre het jaar 1869 aldaar aan onze verwachting heeft beantwoord.

Men zal zich herinneren, dat er vooral drie zaken waren, waaromtrent wij onder het kundig en eerlijk bestuur van President *Grant* de schoonste verwachtingen koesterden.

1°. Verbetering in finantiëel Beheer en het tegengaan van alle kwade praktijken hierin;

2°. Opheffing van het Zuiden uit zijn staat van vernedering en uitputting;

3°. Volging eener christelijke politiek tegenover de te lang mishandelde en verdruchte Indianen, de oude bewoners en eigenaars van NOORD-AMERIKA.

Men vindt in de VEREENIGDE STATEN eene merkwaardige vereeniging van de beide uitersten, ook in het goed en kwaad. En dit laatste openbaart zich vooral in vele takken van het administratief en finantiëel Beheer der UNIE. Het omkopen van Afgevaardigden en Regters wordt er op groote schaal gedreven: in den Staat NEW-YORK worden soms geheele Regtbanken omgekocht, en de geschiedenis der ERIE- en andere Spoorwegen heeft in dit jaar daarvan staaltjes geleverd, die bijna ongeloofelijk schijnen, en toch gebeurden. Het opperste Gerechtshof der Unie te WASHINGTON is echter uitstekend, en President *Lincoln* was aangevangen met overal, waar hij kon, de misbruiken tegen te gaan, totdat zijn dood de zaken weder in handen bracht van een opvolger, die den ouden sleur volgde en overal zijne vrienden begunstigde. Generaal *Grant*, bekend om zijne strikte onpartijdigheid, regtvaardigheid en gestrengheid in tucht, kon niet anders dan het voetspoor van zijn vriend *Lincoln* drukken. Er grepen groote veranderingen plaats: vele ambtenaren werden ontslagen en andere aange-steld, maar de omvang van het kwaad is zoo groot, dat er vele jaren noodig zullen zijn, vóór het geheel is uitgeroed. Toch was er een merkbare vooruitgang zichtbaar in de Ontvangsten der Unie. In de eerste drie maanden van het laatste jaar, (aanvangende 1 Junij 1868), was er een tekort van 10 millioen Dollars; op 1 Junij 1869 was dit veranderd in een overschot van 50 millioen. Deze vermeerdering van opbrengsten had plaats onder het bestuur van den nieuwen President. De Ontvangsten bedroegen:

1 ^e kwartaal	§	95,342,000.
2 ^e " "	" "	76,769,000.
3 ^e " "	" "	88,934,000.
4 ^e " "	" "	109,847,000 (1 Maart—31 Mei 1869).

De Uitgaven:

1 ^e kwartaal	§	105,152,003.
2 ^e " "	" "	72,317,000.
3 ^e " "	" "	79,314,000.
4 ^e " "	" "	64,636,000 (1 Maart—31 Mei, onder den nieuwen President).

Dit geschiedde, niettegenstaande er belangrijke binnenland-
sche belastingen werden afgeschaft.

De Engelsche *Economist* zegt van den bekwamen *Grant*
dan ook terecht: „hij was een gestreng Ontvanger der be-
lastingen en een zuinig Beheerder der zaken.”

Op 1 November 1869 bedroeg de schuld der Unie, met
de vervallen rente:

	§	2,649,654,744.26
in de Schatkist waren aanwezig in geld		
en aangekochte obligatiën:	"	188,523,554.90
		<hr/>
	blijft §	2,461,131,189.36
Op 1 November 1868	"	2,527,873,019.24
		<hr/>

De schuld is dus in één jaar weder

verminderd met	§	66,741,829.88
		<hr/> <hr/>

Hoewel het bestuur van den Minister *Boutwell* niet in ieder
opzicht heeft beantwoord aan de verwachtingen, het heeft zich

toch gekenmerkt door strikte nakoming der Wet, en door het geven van een meer naauwkeurig maandelijksch Overzigt van den Staat der schuld. De vraag, die in het voorgaande jaar velen bezig hield, omtrent de Aflossing der schuld in goud of papier, werd voor goed opgelost, door eene Wet, die ten duidelijkste verklaarde, dat al de rentedragende Obligatiën der Unie, met baar geld of het equivalent daarvan moeten worden afbetaald, tenzij bij de uitgifte daarvan uitdrukkelijk mogt zijn bepaald, dat zij met een ander betaalmiddel dan goud of zilver kunnen worden ingelost. Ook bragt hij dadelijk de Wet van Febrnarij 1862 in praktijk, die voorschrijft, dat van de schuld der VEREENIGDE STATEN jaarlijks minstens 1 pCt. met de bespaarde rente moet worden geamortiseerd. Hij begon met wekelijks 2 millioen Dollars Obligatiën in te koopen; later 10 millioen in elke maand. Ook werden door hem wekelijks 2 millioen Dollars goud voor rekening van het Gouvernement verkocht, welke laatste maatregel tot vele bedenkingen aanleiding geeft. Men miste namelijk bij dezen Staatsman die vastheid van beginsel in de voorstellen tot regeling der financiële zaken, welke zoo volstrekt noodzakelijk is, in de omstandigheden, waarin de Unie verkeert. De inlossing van het papieren geld geraakte geheel op den achtergrond en scheen geheel voor de toekomst bewaard te worden, totdat in September iets gebeurde, dat ieders oogen openen moest voor de schrikkelijke verwoestingen, die het ellendig stelsel van gedeprecieërd papier kan aanrigten.

De beruchte bederver van den Eriespoorweg, *Fisk* (vroeger clown in een paardenspel) en zijn vriend *Gould*, besloten thans eens door goudspekulatie hun geluk te beproeven. Zij wisten, dat de omstandigheden hun zouden dienen, en dat, bij levendige vraag, het goud schaarsch zou te vinden zijn. De bekende rijzing van het goud van 33 tot 63 pCt. was daarvan het gevolg,

en het einde der schandelijke zwendelarij, dat de Regering op één oogenblik 4 millioen Dollars aan de markt bragt en daardoor het booze opzet verijdelde, waardoor echter niet alleen vele slagtoffers geruïneerd werden, maar zelfs ook sommigen zich-zelfen van het leven beroofden. Of de Regering, wanneer zij 100 millioen Dollars in kas heeft, al dan niet zulke kwade praktijken moet trachten tegen te gaan, en ook in den stand van het goudagio eenige vastheid zoeken te brengen, om daardoor de belangen des Lands te bevorderen, durf ik niet ontkennen; zeker is het, dat de vloek van het papieren geld hier ten klaarste is gebleken, en dat het niet lang duren kan, of daaraan zal een einde worden gemaakt. In het finantiëel zoo hagehelijk gestelde ITALIË verdween het goudagio in 1869 bijna totaal; in de rijke VEREENIGDE STATEN bereikte het één oogenblik 63 en daalde niet beneden 20 pCt.: hoe is dit op den duur bestaanbaar?

Het verdient intusschen opmerking, hoe het weder gebleken is, welk een onwankelbaar vertrouwen de Obligatiën der Unie algemeen genieten. De vrees, dat *Napoleon's* ziekte ernstige gevolgen hebben zou, heeft onze Beurs een tijd lang geheel beheerscht: alle Fondsen daalden dagen achtereen, en zulks, niet tegenstaande juist in dit jaar door den Keizer der Franschen vrijzinnige maatregelen werden genomen, die het mogelijk maken, dat na zijn dood de Regering, als eene konstitutioneele, rustig kan voortgaan. De val van *Lincoln* daarentegen, die opgevolgd werd door een voorspoedigen kleedermaker, (niet vrij van sterken drank), schokte het vertrouwen in de Amerikaansche Staatsfondsen niet: de goudhandel in September kon daarvan de prijs aan onze Beurs nauwelijks één percent doen dalen. Mij dunkt, dat zulke feiten iets te zeggen hebben ten voordeele dezer Fondsen!

Maar er is meer. President *Grant* wist in het Zuiden het geschokte vertrouwen te herstellen. De weêrspannige Staten

onderwerpen zich van lieverlede; de verkiezingen hadden weder plaats, en, dit is vooral van beteekenis: de Katoenooft van 1869 was weder even groot als die vóór den burgeroorlog. Ook de Indianen werden rustig. Met den PACIFIC-SPOORWEG gingen de Christelijke zendelingen mede, die hen nog iets beters bragten, dan hetgeen hun onregtvaardig ontnomen was. Aan deze onregtvaardigheden maakte *Grant*, zooveel mogelijk, een einde, en terwijl het verslag van den KANSAS-PACIFIC-SPOORWEG over 1868 nog vermeldde, dat de helft der baan door de Indianen werd verwoest, heb ik in dit jaar geen enkel bericht over dergelijke daden van geweld aangetroffen. Met het Christendom zal ook hier beschaving worden gebragt, en de arme inboorlingen des lands zullen leeren, de blanken niet meer als hunne vijanden te vreezen, maar als hunne vrienden te beschouwen, zoodra van weerszijden op goeden grondslag een Verbond van vrede wordt gesloten.

Sedert de eerste uitgave van dit werkje werd de redevoeving bekend, waarmede Generaal *Grant* de zamenkomst van het Kongres te WASHINGTON opende. Hij verklaarde daarin de handelingen en plannen van den minister *Boutwell* goed te keuren, en uitte den wensch, dat men maatregelen mogt nemen, waardoor men trapsgewijze zou kunnen terugkeeren tot de betaling in specie, zonder groote schokken te veroorzaken. Men zou daartoe kunnen beginnen het papier tot vasten koers in betaling te nemen. Hij meende, dat eene Konversie der schuld in een 4½ pCt. Fonds niet onmogelijk zoude zijn, indien den houders de keuze werd gelaten tusschen deze en eene aflossing van hun kapitaal. Men zou de rente dan in eene Europeesche hoofdplaats kunnen betaalbaar stellen. De Ontvangsten hadden, over het finantiële jaar, eindigende 30 Junij l.l., de Uitgaven met 50 millioen Dollars overtroffen; voor 1870 toonde het budget nog gunstiger verhouding aan.

Al betwijfelen wij, of eene vrijwillige Konversie de houders der Noord-Amerikaansche Schuldbrieven thans zou kunnen doen besluiten, de inwisseling in een $4\frac{1}{2}$ pCt. Fonds aan te nemen, uit al het bovenstaande blijkt onloochenbaar den gunstigen toestand van de geldmiddelen der Unie, een toestand, door geen der Europeesche Staten geëvenaard.

Het oorspronkelijke doel der door mij uitgegeven Opstellen was, de aandacht mijner landgenooten te vestigen op de belegging in NOORD-AMERIKAANSCHEN Staatsfondsen, en ook in sommige soliede Spoorwegwaarden, omdat er inderdaad geen redelijke verhouding bestond tusschen het Kapitaal in Europeesche en Amerikaansche Fondsen belegd, en omdat de gevaarlijke en onrustwekkende toestand van ons Werelddeel het allezins geraden maakt, de risiko meer gelijkmatig te verdeelen. In dezen toestand is eene merkbare verandering gekomen, zoodat het thans bijna de vraag wordt, of er niet te veel soorten van Amerikaansche Waarden worden aangevoerd, maar vooral, of men behoorlijk is ingelicht omtrent de ligging, resultaten of vooruitzichten, vooral omtrent het beheer der Spoorwegen, alvorens daarin belangrijke sommen te beleggen.

Men houde hierin ook vooral het onderscheid tusschen Obligatiën en Aandeelen in het oog. Ziet men bijna alle 1^e hypothekaire Spoorweg-Obligatiën in NEW-YORK zeer hoog genoteerd, in de Aandeelen vindt men de grootste verschillen van prijs, en blijven de eerste bijna onveranderlijk staan, de laatste variëeren het gansche jaar door allerbelangrijkst. Nemen renteniers en administratiën gaarne hypothekaire Schuldbrieven, de Aandeelen blijven, met weinig uitzondering, in handen van spekulant.

Het waren vooral de

Aandeelen Chicago, North-Western- en die van den Chicago, Rock-Island en Pacific Spoorweg

die alhier het burgerregt verkregen. Men rekent deze, met den MILWAUKEE-ST.-PAUL SPOORWEG dan ook onder de meest belovende der westersche lijnen, en, naar het mij voorkomt, met volle regt. Het zij mij echter vergund, éér ik verder ga, eenigzins uitvoerig het standpunt aan te geven, dat ik bij de behandeling dezer, thans voor onze Beurs gewigtige ondernemingen, hoop te blijven innemen.

Het publiek, dat in Fondsen belang stelt, kan, gelijk reeds hiervoren werd aangeduid, in twee groote afdeelingen worden gesplitst: in hen, die uitsluitend of voornamelijk vragen naar rijzing of daling, en in dezulken bij wie dit, hoewel niet geheel onverschillig, toch bijzaak is. De hoofdzaak bij laatstbedoelden is, of zij gerust hun geld kunnen toevertrouwen aan den een of anderen Staat of Maatschappij, en zooveel waarborgen ontvangen, als men die betrekkelijk kan verlangen, waar toch nergens volstreckte zekerheid bestaat. In korte woorden: in koopers die fondsen tijdelijk nemen, om op den koopprijs te verdienen, en in dezulken, die ze nemen, om ze in hun bezit te behouden; in spekulant en koopers voor geldbelegging. Deze laatste soort heb ik steeds bij mijn schrijven in het oog gehouden; zij maken intusschen de minderheid uit aan onze beurs en voor hen zijn ook deze Spoorweg-aandeelen minder geschikt, tenzij zij over groote Kapitalen kunnen beschikken. Dit is overal het geval. Het was het plan mijner Firma, om met nog andere Huizen alhier, de Aandeelen van den MILWAUKEE-ST. PAUL SPOORWEG aan de Markt te brengen. Deze lijn heeft met de CHICAGO-NORTH-WESTERN inderdaad groote overeenkomst, zooals een blik op de kaart aantoon, en zelfs voor een gedeelte dezelfde Directie; vroeg of laat kunnen

beide zich ligt tot één ligchaam vereenigen. De President van den MILWAUKEE-ST. PAUL SPOORWEG werd, na den dood van den Heer *Keep*, tot President van den CHICAGO N.-WESTERN gekozen; eerstgenoemde Maatschappij is echter nog jonger dan de andere; toch zal zij waarschijnlijk in Januarij een Dividend van 10 pCt. op hare Aandeelen uitkeeren, die thans in NEW-YORK een paar procenten lager staan, dan die der CHICAGO- NORTH-WESTERN Spoorwegmaatschappij.

Alvorens ons besluit ten uitvoer te brengen, namen wij van onderscheidene zijden, en bij eerste autoriteiten in AMERIKA, onze naauwkeurige informatiën, die bijna éénstemmig hierop nederkwamen: „deze Westersche Spoorwegen zijn inderdaad veelbelovend; zij worden goed geadministreed door kundige Spoorwegmannen, waaronder echter ook groote spekulanten zijn, die van hunne betrekking tot den Spoorweg trachten partij te trekken tot eigen voordeel, door de daling of rijzing der Aandeelen te bevorderen; het is daarom, dat men deze Aandeelen voor geldbelegging niet durft aanraden en die als een Spekulatiefonds beschouwt.”

Wij zagen daarom van ons voornemen af.

Over de hypothekaire Schuldbrieven daarentegen ook dezer Spoorwegen is het oordeel algemeen, dat zij tot het zekerste behooren, wat te vinden is; maar naar het karakter onzer Beurs, had zij natuurlijk voor de Aandeelen bijzondere sympathie.

De juistheid van deze adviezen werd ons inderdaad in het jaar 1869 volkomen bewezen. Groote fluktuatiën geschieden er in deze Aandeelen, en gingen gepaard met bijna aanhoudenden aanvoer uit NEW-YORK, waar men toch de zaak het best beoordeelen kon, en zich voortdurend van dit Papier onttreed. Want niet, dat men aldaar een Fonds niet neemt: want dit geschiedde b. v. ook met de Oblig. ILLINOIS en met die van den CENTRAL PACIFIC SPOORWEG; maar wel, dat men het neemt

en weder wegdoet is geen gunstig teeken. Daardoor onstond ongerustheid, nog bevorderd door de omstandigheid, dat ook aan onze Markt een groot gedeelte der aankopen door spekulantē is geschied, die hunne stukken moesten beleenen, en welligt op een noodlottig oogenblik, niet meer bij magte hun surplus aan te zuiveren, tot elken prijs zouden moeten verkoopen. Zulk een oogenblik scheen werkelijk in de maand September gekomen, maar het dreigend gevaar werd toen gelukkig afgewend; moge het eene waarschuwing zijn geweest, waarmede velen hun nut doen. Hierbij komt, dat in NEW-YORK magtige combinatiën van spelers (Cliques) bestaan, die trachten kunstmatige rijzing en daling in Spoorwegaandeelen teweeg te brengen en zodoende hunne slagtoffers uit te kleeden en zich met den buit te verrijken. Ook andere omstandigheden werkten mede: de schandelijke goudzwendel, waarop reeds hierboven is gewezen, was mede schuld van de tijdelijke daling; maar ook de Ontvangsten der Westersche Spoorwegen namen op eene onrustwekkende wijze af. Dit verschijnsel verdient wel onze aandacht eenige oogenblikken bezig te houden.

Er zijn in het jaar 1869 duizende mijlen Spoorweg in AMERIKA voor het verkeer gereed gekomen, en daardoor voor den stroom der landverhuizers vele nieuwe kanalen geopend. Het gevolg hiervan was, dat sommige deelen der Unie minder dan vroeger werden bevoordeeld; er werd minder land verkocht, en minder aan vracht ontvangen. Ook konkureerende Lijnen namen een gedeelte van het goederenvervoer over, maar bovendien hangt in het Westen alles af van het minder of beter slagen van den graanoogst. Deze nu was in dit jaar in sommige streken niet zoo overvloedig als in 1868, en vooral doen de lagere prijzen, het gevolg van een overvloediger produkt van granen elders, vele boeren besluiten hun koren vooreerst niet te verkoopen. Dit zijn de hoofdredeenen, waarom wij telkens een

vermindering van Ontvangsten in de laatste maanden waarnamen.

En nu gaan wij over tot de beschouwing van den tegenwoordigen toestand der genoemde wegen :

De Chicago & North-Western Spoorweg

vond aan onze Beurs den meesten bijval. Vooral de lage stand der Aandeelen en het vooruitzicht, dat de uitdeeling in dit jaar niet minder dan 10 pCt. zou bedragen, regtvaardigt de voorliefde voor dit Fonds volkomen. Men heeft hier te doen met eene der meest belovende Ondernemingen van het rijke Westen der VEREENIGDE STATEN.

De Spoorweg doorsnijdt in Noordelijke en Westelijke rigting van uit CHICAGO de vruchtbaarste streken van ILLINOIS, JOWA, WISCONSIN en MINNESOTA; noordelijk eindigt hij bij LAKE SUPERIOR en te ST. PAUL, westelijk sluit hij zich te OMAHA aan de groote Stille-Zuidzeelijn naar KALIFORNIE aan. Hij heeft niet minder dan 1250 mijlen onder ééne Administratie en de ontvangsten namen verscheidene jaren geregeld toe.

Het Kapitaal bestaat uit:

Aandeelen	\$ 14,590,161.61
Preferente "	" 16,659,097.42
Obligatiën	" 17,290,400,—
	<hr/>
	\$ 48,539,659.03

Zijne Aandeelen konden intusschen de bezwaren niet geheel ontgaan, aan alle dergelijke bezittingen verbonden. Het Kapitaal der preferente Aktiën werd met \$ 1,500,000 vermeerderd, voornamelijk tot lossing van vervallen schulden.

De Ontvangsten bedroegen over het boekjaar, eindigende		
31 Mei 1869: bruto	\$ 13,941,343.19	netto \$ 3,566,070.26
31 Mei 1868: " "	" 12,614,846.46	" " 2,362,362.51
	<hr/>	
zijnde eene vermeerdering van	\$ 1,326,496.73	\$ 1,203,707.76

In de laatste maanden namen de ontvangsten echter bedenkelijk af; ten deele omdat het vervoer van materialen voor den UNION-PACIFIC SPOORWEG ophield; ten deele door de oorzaken hierboven reeds vermeld. Of dit in het volgende jaar verbeteren zal is inderdaad met geene zekerheid te voorspellen. Het is daarom verstandig, dat men alhier de 7 pCt. preferente Aandeelen heeft ingevoerd, omdat deze voor de 7 pCt. vóórgaan boven de gewone Aandeelen; en dat deze uit de winsten niet zouden kunnen worden voldaan, laat zich inderdaad niet gemakkelijk denken.

De Maatschappij verloor in den heer *Henry Keep* een kwaam en veel vermogend President, doch men houdt de keuze van zijnen opvolger voor eene uitstekend goede.

De prijzen der *Preferente Aandeelen CHICAGO en N. Western Spoorweg te NEW-YORK* waren:

in 1864	61 à 97	pCt.	in 1867	58 ³ / ₄ à	83	pCt.
" 1865	41 "	71 "	" 1868	58 "	98 ¹ / ₄ "	
" 1866	52 ¹ / ₈ "	84 ¹ / ₂ "	" 1869	80 "	105 "	1)

De CHICAGO, ROCK-ISLAND EN PACIFIC SPOORWEG heeft met den voorgaanden groote overeenkomst, hij is wat ouder en meer gevestigd: zijne Aandeelen staan daarom eenige percenten hooger.

De Spoorweg is 652 mijlen lang en loopt bijna parallel met den N.-Western, van CHICAGO naar OMAHA.

De Bruto-ontvangsten over het op 31 Maart

eindigende boekjaar bedroegen: \$ 5,231,979.—

Exploitatiekosten, inclusief Gouvernements-be-

lasting, 48 pCt. " 2,523,880.—

Netto-ontvangst . . . \$ 2,708,099.—

1) Er werd onder het afdrucken dezer geannonceerd, een Dividend van 5 pCt. op de preferente Aandeelen, en een van 4 pCt. op de gewone, beide na aftrek der belasting en betaalbaar 31 December 1869.

Hiervan zijn betaald Renten op de Hyp. Schuld,

Dividenden en Huur van de Peoria-Lijn. . .	„	2,262,520.—
Surplus . . .	\$	445,579.—

Hierbij: Saldo vorige balans. \$ 1,151,666.—

Af het op 10 April betaalde

Dividend.	„	735,000.—
	„	416,666.—

Batig Saldo . . .	\$	862,245.—
-------------------	----	-----------

Dit gunstig resultaat is verkregen vóór dat de nu tot stand gebragte aansluiting tot OMAHA geheel was bereikt. De nieuwe uitrusting en Stationsgebouwen voor de op 7 Junij l.l. geopende verlenging van den weg, de nieuwe brug te ROCK-ISLAND en nieuwe Goederen-gebouwen, benevens eene extra-spoorverbinding in de stad CHICAGO — dit alles zal eene uitgave vereischen van \$ 1,651,120.—

Daarbij moest de Maatschappij zorgen, de Obligatiën, vóór de Konsolidatie in 1866 uitgegeven, en waarvan de houders niet tot de verwisseling in gekonsolideerde Obligatiën der Maatschappij hebben willen besluiten, vóór of op 1°. Julij 1870 te kunnen aflossen. . . „ 1,397,000.—

Evenzoo moest voorzien worden in de aflossing vóór Januarij 1870, van Oblig. der BRIDGE COMPANY, door de Maatschappij geguarandeerd. „ 400,000.—

zoodat deze verschillende uitgaven zullen be-

dragen	\$	3,448,120.—
------------------	----	-------------

De Vergadering van Aandeelhouders heeft het Bestuur gemagtigd, om daarin te voorzien door \$ 4,000,000 in nieuwe Aandeelen of in Obligatiën uit te geven, waardoor alsdan het

tegenwoordig saldo van de Inkomsten-rekening onverminderd blijft.

Het landbezit bleef tot heden onaangeroerd en het onbezwaard eigendom van de Aandeelhouders dezer Maatschappij; in 1868 heeft de Wetgevende Magt van den Staat JOWA de Landschenking van 480,000 tot 580,000 acres vergroot.

Van eene nieuwe uitgifte van Aktiën werd ook deze Maatschappij, gelijk uit het bovenstaande blijkt, niet verschoond; of die reeds geheel zijn geplaatst is onzeker, en de prijs der oude werd daardoor natuurlijk gevoelig geschokt. Ook deelde de lijn voor haar deel in de tegenspoeden der Westersche spoorwegen door verminderde ontvangsten.

Eene groote teleurstelling was het voor de houders, in plaats van de 5 pCt., die de Maatschappij gedurende verscheidene jaren halfjaarlijks had uitgedeeld, slechts 3½ pCt. op 1 November te ontvangen.

Volgens de laatste berigten zal deze Maatschappij nog de verplichting op zich nemen, om de 7 pCt. in goud te voldoen, der nieuwe uit te geven Obligatiën CHICAGO- en SOUTH-WESTERN Spoorweg, eene lijn voor haar van het grootste belang.

De prijzen van dit Fonds te NEW-YORK waren:

in 1863—1864, 88¾—149¾.

1864—1865, 84¾—134.

1865—1866, 81¾—118¾.

1867—1868, 85½—105.

Nog meer waarborgen dan de beide vorige bieden de Aandeelen aan der

Pittsburg, F. Wayne en Chicago Spoorweg-maatschappij.

Zij behoort tot de sedert lang gevestigde lijnen, die goede rekening geven, en wier Direktie het algemeen vertrouwen

geniet. De weg is 468 Engelsche mijlen lang, en loopt door de vruchtbaarste gedeelten van PENSYLVANIË, INDIANA en ILLINOIS.

Het Kapitaal bestond op 1 Januarij 1869 uit:

§ 11,500,000 Aandeelen.

„ 15,387,075 Obligatiën en andere Schuld.

Te zamen § 26,887,075.

Doch hierin kwam in het loopende jaar eene groote verandering, die samenhangt met hetgeen in NOORD-AMERIKA dikwijls geschiedt; hetgeen wel verdient onze aandacht eenige oogenblikken bezig te houden.

De Amerikanen zijn niet alleen een ondernemend, volhardend volk, zij zijn ook in hooge mate onrustig. Een spoorweg afmaken en beheeren zonder meer, is hun gewoonlijk vreemd; de zaak, wanneer zij bloeit, moet zich ontwikkelen, uitbreiden, andere lijnen in zich opnemen, en daardoor ontstaan gedurige Konsolidatiën en veranderingen in het Kapitaal. Niet altoos is dit in het belang der oorspronkelijke Aandeelhouders, die soms de toekomst geheel opofferen aan eene oogenblikkelijke uitdeeling in Aandeelen of iets dergelijks; ook blijkt het dikwijls, dat ééne winstgevende lijn voordeelijker kan worden geëxploiteerd, dan onderscheidene te zamen; dit is vooral in ENGELAND gebleken. Nieuwe uitgifte van Aandeelen is dan ook het gewone refrein van al deze ondernemingen, en daarin gaat men soms vreemd te werk. Van den ERIESPOORWEG wil ik niet spreken; maar de hoogst soliede NEW-YORK-CENTRAL-SPOORWEG-M^v. annonceerde dit jaar op hare oude Aandeelen een dividend van 84 pCt in nieuwe! Zulke zaken kunnen wij althans niet goedkeuren.

Maar de aandeelen PITTSBURG, FORT-WAYNE en CHICAGO-SPOORWEG, die ons thans bezig houden, kwamen door eene dergelijke transaktie juist in een voorbeeldig gunstigen toestand

voor geldbelegging. De konkurent van den **NEW-YORK CENTRAL**, de even soliede **PENNSYLVANIAN SPOORWEG**, huurde de geheele lijn voor 99 jaren, tegen betaling der rente van de Hypothekaire schulden en eene jaarlijksche uitdeeling van \$ 1,380,000 op de Aandeelen, waarvan het Kapitaal werd vergroot tot op \$ 19,714,285. Het gevolg hiervan was, dat deze een vast rentegevend 7 pCt. Fonds zijn geworden, bijna even goed als Obligatiën; terwijl door de nieuwe uitgifte de prijs lager staat dan van deze (op 1 Dec. alhier 69 à 70 pCt.). De rente wordt echter in papier voldaan.

De **PITTSBURG, FORT-WAYNE** en **CHICAGO SPOORWEG** brengt ons weder naar laatstgenoemde stad, de hoofdplaats van den Staat **ILLINOIS**, waarvan de kroon der Spoorwegen, de

Illinois-Central,

en hare Aandeelen en Obligatiën thans aan de beurt zijn, om daarop ditmaal slechts een vlugtigen blik te werpen. De rigting van dezen spoorweg, westelijk en zuidelijk van **CHICAGO**, is bekend.

Van deze Aandeelen geldt werkelijk 't leest 't best. Want de toenemende bloei dezer onderneming geeft aan haar voortdurend meerdere waarde, en hadden er niet vele verkoopen plaats gehad ter verwisseling in andere Spoorwegaandeelen, de prijs zou niet zoozeer zijn gedaald. Dat ook dit kapitaal herhaaldelijk werd vergroot en de Aandeelen aan groote fluktuatiën bloot stonden, behoef ik wel niet te herinneren.

Er werd in 1869 10 pCt. dividend in papier uitgekeerd, en in het Kapitaal kwam geene verandering, dan door voortdurende Amortisatie der 7 pCt. Construction-bonds, die thans allen à 120 pCt. kunnen worden aangeboden ter aflossing, en waarschijnlijk in het volgende jaar moeten. Er waren op 1 Januarij 1868 nog slechts \$ 4,392,500 daarvan in omloop.

De landverkoop nam in 1869 sterk af, door de opening der vele uitwegen voor landverhuizers naar elders. Merkwaardig is het, en voor de toekomst van andere spoorwegen veelbelovend, dat daarentegen de prijs der landerijen voortdurend toenam; indien het thans overgeblevene tot den gemiddelden prijs van 1868 (\$ 12.50 per akker) wordt verkocht, zal het land in het geheel \$ 30,000,000 hebben opgebracht, zijnde ongeveer het bedrag, dat de lijnen oorspronkelijk hebben gekost. De Ontvangsten van den weg deelden in den algemeenen tegenspoed; maar dit bezwaar werd vergoed door eene buitengewone Ontvangst van \$ 90,000 en meer 's maands, waarvan de bron echter niet wordt vermeld. De DUBUQUE EN SIOUX-CITY-Spoorweg, door deze Maatschappij gehuurd, bragt meer op dan de raming, en zal de winst van het loopende jaar nog vermeerderen. Het is dus waarschijnlijk, dat behalve de gewone 0 pCt. den Aandeelhouders in het jaar 1870 een extra-dividend zal kunnen worden uitgedeeld.

De stemming der Beurs kon niet doen verwachten, dat de 6 pCt. Obligatiën, die na aflossing der 7 pCt. als éénige hypothekaire schuld ten bedrage van ca. \$ 5,000,000 (waarvan de helft te LONDEN betaalbaar, de andere helft te NEW-YORK in papier overblijven), veel nemers vinden zou; toch zal de rentenier onder de Amerikaansche Spoorweg-Obligatiën geene betere kunnen vinden, dan deze.

De prijs daarvan blijft steeds, even als die van alle Amerikaansche Waarden in papier, vooral afhankelijk van de fluktuatiën van het goudagio.

De ILLINOIS-Spoorweg heeft ons weder op het gebied der Amerikaansche Spoorweg-Obligatiën gebragt. Ook het aantal daarvan heeft zich in dit jaar aan onze Beurs zoozeer vermeerderd, dat ik mij bepalen moet tot de behandeling van die soorten, die alhier voornamelijk het burgerregt hebben verkregen.

De 6 pCt. **Obligatiën Central Pacific Spoorweg**, in KALIFORNIË verdienden dit zeker in de eerste plaats en vonden het toch het minst, omdat zij geen spekulatiegeest konden opwekken; zij zijn trouwens daarvoor ook te solide, en vonden in NEW-YORK in den laatsten tijd, in PARIJS, FRANKFORT en LONDEN reeds vroeger koopers.

Gelijk men weet, is de CENTRAL PACIFIC Spoorweg de ééne helft van de groote lijn, die de Stille-Zuidzee verbindt met de Oostelijke Staten der Unie, en zoo verder met den Atlantischen Oceaan. Zij loopt van SAKRAMENTO, in KALIFORNIË, tot aan OGDEN-CITY, niet ver van het Zoutmeer, waar de befaamde Mormonen zich nederzetten, en heeft eene lengte van 747 mijlen. Daar vereenigt zij zich met den UNION PACIFIC Spoorweg, die tot OMAHA loopt, en eene lengte heeft van 1053 mijlen.

Het werk werd in 1863, tijdens den Burgeroorlog, aangevangen, en men betwijfelde, of het mogelijk zijn zou met de lokomotieven de bergen te bestijgen, die zich van wederzijden verheffen. Niet alleen werden echter alle hinderpalen met bewonderingswaardige volharding overwonnen, maar een jaar vroeger, dan men had berekend, was de geheele weg voltooid, en de verbinding tusschen den Atlantischen-Oceaan en de Stille-Zuidzee tot stand gebragt.

De Maatschappij ontving eene zeer belangrijke ondersteuning van het Gouvernement. Niet alleen eene Landschenking van 12800 akkers per mijl, maar bovendien 6 pCt. Obligatiën der VEREENIGDE-STATEN, met coupons en aflossing in papier, tot een bedrag van \$ 25,517,000, waarmede de weg als *tweede* Hypotheek werd bezwaard, terwijl de grootè transporten voor de Regering te doen, de afbetaling daarvan vergemakkelijken; tot hetzelfde bedrag werden 6 pCt. Obligatiën uitgegeven, als *eerste* hypotheek op den weg, met rente en

aflossing in goud te NEW-YORK betaalbaar. Deze zijn vooral de aandacht onzer renteniers waardig. Alle Ontvangsten van dezen weg worden, gelijk alles in KALIFORNIE, in goud berekend, en het bleek uit de eerste vijf maanden, gedurende welke de lijn in exploitatie is, dat de Netto-ontvangsten reeds nu veel meer bedragen, dan voor de rentebetaling wordt vereischt. Sedert 12 Mei (tot 12 October) werd ontvangen \$ 2,812,705.77 af: exploitatie-kosten. " 1,496,333.44

netto \$ 1,316,372.33

is dus voor 12 maanden. . . . \$ 3,159,293.59

terwijl voor de 1^e hyp. schuld slechts vereischt wordt \$ 1,531,020 's jaars.

De weg heeft gekost ca. \$ 60,000,000; hiervoor zijn, zoo als in AMERIKA dikwijls gebeurt, slechts \$ 8,000,000 Aandeelen gekreërd, en welligt niet uitgegeven (dit blijkt althans niet uit het verslag); maar dit onderpand is meer dan voldoende voor de 1^e hyp. schuld. Bovendien is het land minstens \$ 10,000,000 waard. Meerdere waarborgen zijn inderdaad niet te verlangen voor eene Spoorweg-Obligatie van den eersten rang!

Door den snellen aanbouw waren sommige gedeelten der groote lijn zeer gebrekkig gebouwd; de Regering heeft dien-tengevolge eene kommissie benoemd, om dit te onderzoeken. Het resultaat van dit onderzoek kwam hierop neder: dat niet de CENTRAL PACIFIC LIJN, maar wel de UNION PACIFIC dit verwijt verdiende en nog belangrijke sommen zal moeten besteden aan verbeteringen. Bovendien bleek de Direktie der laatstgenoemde niet zoo eerlijk te zijn te werk gegaan als die der eerste; het gevolg daarvan is dan ook, dat men algemeen de Obligatiën der CENTRAL PACIFIC Spoorweg-Maatschappij preferceert, en dat deze thans te NEW-YORK 92, die der UNION

PACIFIC Spoorweg-maatschappij aldaar 84 pCt. staan genoteerd.

Van de 6 pCts. **Union Pacific Spw. Southern Branch in Kansas** werden mede de Obligatiën alhier verhandeld. Deze lijn loopt van FORT-SMITH noordwaarts naar JUNCTION-CITY, waar zij zich aan den grooten UNION PACIFIC Spoorweg aansluit.

De Leening is groot \$ 4,250,000, maar kan bij verderen voortbouw vermeerderd worden tot \$ 12,100,000. De Obligatiën zijn verwisselbaar in Aandeelen. De Maatschappij heeft eene schenking van \$ 1,300,000 akkers land, die mede voor deze Leeningen zijn verbonden. Renten en aflossing der Obligatiën geschiedt te NEW-YORK *in goud*.

Deze onderneming is nog eene zeer jeugdige. Zij vormt een zijtak van den grooten UNION PACIFIC Spoorweg, die met den Central-Pacific KALIFORNIË met de Oostelijke Staten verbindt. Naauwelijks zijn 60 mijlen spoorweg voltooid. Met een goed beheer en voorspoed kunnen echter deze Obligatiën even goed worden als die van den ST. PAUL- EN PACIFIC Spoorweg, waarmede deze Maatschappij inderdaad, door hare soliede grondslagen, in ieder opzigt groote overeenkomst bezit. De Obligatiën hebben boven deze voor, dat zij bij aflossing vóór den vervaltijd 20 pCt. premie ontvangen (bovengenoemde 10 pCt.); welk voordeel nogtans van minder gewigt is, omdat de aflossing ook door inkoop beneden pari kan geschieden en men vooreerst nog wel met 100 pCt. of daaromtrent voor beide zal tevreden zijn. Overigens is KANSAS een der ZUIDELIJKE STATEN; het is minder bevolkt en het land is er nog minder waard, en vooral, door de Indianen, het bewonen minder veilig, dan in MINNESOTA; de ST. PAUL- EN PACIFIC SPOORWEG is bijna gereed, (78 E. m. der 1^e, 160 E. m. der 2^e lijn) de Union-Pacific Spw. moet nog bijna geheel worden gebouwd,

en de 7 pCt. 1^e hyp. Obligatiën van eerstgenoemde bezitten nog een Garantiefonds voor twee jaren rente, die de weg dus niet behoeft op te brengen; ook zijne Directie bestaat uit mannen van bekende eerlijkheid en goede trouw, en de Obligatiën staan bovendien in verhouding tot de 6 pCt. der andere Spoorwegmaatschappij 10 pCt. lager 1).

Voor de **St. Paul- en Pacific Spoorweg-maatschappij** in MINNESOTA volgde aan onze Beurs een jaar van vrede op dat van oorlog. Trouwens de feiten wederlegden dan ook de beweringen der tegenstanders voldoende 2).

Men had voorspeld:

dat de Maatschappij in 1869 aan hare verplichtingen niet langer zou kunnen voldoen, — en alle renten worden stipt voldaan;

dat de nieuwe Leening onmogelijk zou worden geplaatst, en tot zeer lagen koers aangeboden; — de koers was hooger en zij werd gretig genomen;

dat het niet te verwachten was, dat de tweede lijn zou worden voltooid; — zij is op 50 mijlen na gereed en zal geopend worden één jaar vroeger dan men beloofd heeft;

dat het blijken zou, hoe het landbezit geen zeker onderpand was voor hypothekaire Obligatiën; van de eerste lijn

1) Zie, voor nadere bijzonderheden, omtrent de bevolking enz., der Amerikaansche Unie, hierachter Bijlage A.

2) Onder het afdrukken verschijnen weder een paar advertentiën. Het is zeker het best, dat degenen, die in deze onderneming en hare toekomst geen vertrouwen stellen, andere Fondsen koopen, en zich met haar niet inlaten. Het doel der annonces kan overigens iedereen raden; in stijl geest en strekking daarvan heerscht volkomene eenstemmigheid.

werd van 1 October 1868 tot 30 September 1869 verkocht	
voor ruim	\$ 47,000
van de tweede voor ruim	„ 233,000
	te zamen . . . \$ 280,000

De opening der tweede lijn, met zijne uitmuntende prairiegronden, moest natuurlijk op den verkoop der landen van de eerste lijn nadeelig werken.

Dat de kracht dezer onderneming, even als die van den ILLINOIS-Spoorweg, vooral in dit *landbezit* ligt, heb ik steeds beweerd, en wordt nu meer en meer duidelijk.

Blijven er dan voor haar geene bezwaren meer te overwinnen overig, en wordt de rente reeds door de opbrengst gedekt? Geenszins, en daarvoor zullen nog eenige jaren noodig zijn. De Direktie, die steeds voorzigtig handelt, heeft dit zoo juist ingezien, dat zij de 7 pCt. Leening, die ten bedrage van \$ 6,000,000 in Januarij l.l. werd uitgegeven, bovendien heeft voorzien van een Garantiefonds, belegd in 6 pCt. VEREENIGDE STATEN, en meer dan voldoende, om gedurende drie jaren de rente daarvan te voldoen, zonder den Spoorweg daarmede te belasten 1). De geheele netto opbrengst kan dus dienen, om de andere verplichtingen na te komen.

Indien men verder den aard van zulke Obligatiën nagaat, zal het ieder gemakkelijk zijn zelf een juist oordeel te vellen, zonder zich te laten misleiden door valsehe voorstellingen. Er bestaan Obligatiën van gevestigde ondernemingen, die reeds voldoende ontvangsten bezitten; maar ook spekulatieve Obligatiën, waarin men zich interesseert, omdat men vertrouwen heeft in de

1) Dit garantiefonds is door de rijzing der Obligatiën VEREENIGDE STATEN aanzienlijk in waarde gestegen. Ook is de daling van het goudagio voor de Maatschappij een groot voordeel.

grondslagen en de toekomst der zaak; in het eerste geval verkeerden *thans* de Obligatiën ILLINOIS-CENTRAL Spoorweg enz.; in het tweede de Obligatiën UNION PACIFIC SOUTHERN BRANCH, die van den ST. PAUL EN PACIFIC Spoorweg en dergelijke; wat nu de tegenwoordige opbrengsten zijn in verhouding tot de lasten is inderdaad volstrekt van geen belang, maar wel, of dergelijke ondernemingen kans hebben van slagen, en dat dit het geval is, wordt door de uitkomst van de meeste Westersche Spoorwegen bewezen, die geene betere waarborgen bezaten dan deze 1).

De bedongen prijs van den grond is ook bij deze Maatschappij klimmend. Hij bedraagt *thans* voor de eerste lijn gemiddeld 6, voor de tweede 7½ Dollar per akker;

de eerste lijn bezit 503,000 akkers, ter waarde van \$ 3,000,000

„ tweede „ „ 1,344,000 „ „ „ „ „ 10,000,000

deze \$ 13,000,000 zijn, *behalve de Spoorweg en zijne opbrengst*, verbonden voor de prompte betaling van *rente* en *aflossing* der Obligatiën, waarvan de geheele som voor

de eerste lijn. \$ 2,800,000

„ tweede „ „ 9,000,000

te zamen. . . . \$ 11,800,000

bedraagt.

1) Wanneer de Schrijver van „Eenige opmerkingen over de St. Paul en Pacific Spoorweg-Maatschappij” bij Scheltema en Holkema, niet met boos opzet heeft gehandeld, behoorde *hij* althans dit onderscheid in het oog te hebben gehouden, en de opbrengst van een onvoltooiden Spoorweg niet te stellen tegenover de lasten; dit is eene wijze van rekenen, die eens voor altoos alle deelneming in onvoltooide ondernemingen zou buiten sluiten. Euthunus rekent bovendien de opbrengst der ééne lijn over 1868 en daartegenover de rente der beide in 1869! Op zulk eene wijze wordt het onnadenkend publiek misleid.

Men ziet dus, dat de rentebetaling volstrekt geen gevaar loopt, al zijn de Ontvangsten van den weg in de eerste jaren onvoldoende, om die te bestrijden.

Dat dit het geval zal zijn, weet iedereen, die Obligatiën neemt van dergelijke Spoorweg-ondernemingen, onverschillig, of die in AMERIKA of in EUROPA bestaan. Eerst wanneer de weg gereed is, en de bevolking toegenomen, zijn de winsten te verwachten, die zij belooft, en die ook deze Maatschappij zal afwerpen, even goed als dergelijken. Wanneer alle moeilijkheden zijn overwonnen, dan bekomen hare hyp. Schuldbrieven eene geheel andere beurswaarde, zoo als uit de 7 pCt. CONSTRUCTION BONDS van den ILLINOIS Spoorweg blijkt.

Dat door de voorspoedige plaatsing der nieuwe Leening en de aanbouw van de tweede lijn, de waarde der *Oblig.* St. PAUL en PACIFIC SPOORWEG nogthans aanzienlijk is gestegen, zal wel niemand tegenspreken.

Er worden thans aan onze Beurs verhandeld: Obligatiën van de eerste lijn, 78 Eng. mijlen lang, met een landbezit van 503,000 akkers: de zoogenaamde *Obligatiën 1^e Sektie*; eene leening, groot \$ 1,200,000, de rente betaalbaar te LONDEN met 4 Sh. per dollar, aflosbaar in papier; zijnde 1^e hypotheek op een gedeelte der landerijen (307,200 akkers) en tweede op den Spoorweg, met toebehooren; de *Gekonsolideerde Schuld*, groot \$ 780,000, en hetgeen van vroegere leeningen daarin is geconverteerd, dat echter een zeer gering bedrag zal zijn; met rente en aflossing te LONDEN als boven, of volgens annonce te AMSTERDAM; zijnde 1^e hypotheek op het nog niet verbonden land (195,700 akkers), 2^e op het overige en 3^e op den Spoorweg.

Van de tweede lijn ST. ANTHONY BRECKENRIDGE aan het BIGSTONE MEER, met een landbezit van 1,344,000 akkers grond, 210 E. m. lang (waarvan 160 gereed), de zoogenaamde

Obligatiën 2^e Sektie, eene leening groot § 3,000,000 met rente te LONDEN, aflossing in papier betaalbaar; zijnde 1^e hypotheek op een gedeelte van het land, 2^e op den Spoorweg met toebehooren.

Eindelijk de *nieuwe leening* groot § 6,000,000 van 1868/69, met rente en aflossing te LONDEN, (en te AMSTERDAM als de gekonsolideerde Schuld der eerste lijn); met een Garantiefonds van 20 pCt. of circa *f* 3,000,000 Ned. Cour. belegd in 6 pCts. Oblig. VEREENIGDE STATEN, zijnde deze Leening een 1^e hypotheek op het overige land en 1^e hypotheek op den weg met toebehooren. Zij heeft dus de beste waarborgen.

Overigens heeft deze Spoorweg ook gedeeld in het lot van de meeste Westersche wegen, door verminderde Ontvangsten vooral voor vrachtgoederen, ten gevolge der lagere graanprijzen en aanhoudende regens daarenboven. Te betreuren is het, dat de Maatschappij nog geene volledige verslagen heeft uitgegeven, gelijk de andere Spoorwegen, die alhier worden verhandeld. 1) Wij vleijen ons echter, dat de overgang der Administratie in de tegenwoordige handen, met 1 Januarij geschied zijnde, in Januarij 1870 hierin zal worden voorzien, en de Obligatiehouders volkomen zullen worden ingelicht, gelijk zij het regt hebben te verlangen.

1) De Ontvangsten worden geregeld openbaar gemaakt, en bedroegen van de eerste lijn over het dienstjaar :

1 September—31 Augustus 1867—68	§ 286,341
1 „ —31 „ 1868—69	„ 277,552

zijnde eene vermindering van § 8,789

De mindere ontvangst geldt ook hier uitsluitend de laatste maanden, en zal voortduren, totdat de graanprijzen zich verbeteren. Ook bleek het rollend materiëel voor de beide lijnen onvoldoende te zijn; hierin wordt echter door nieuwe aankopen voorzien. Een en ander is dus van tijdelijken aard.

Voor eenigen tijd werd weder een valsch gerucht verspreid omtrent de uitgifte eener nieuwe Leening. Aanleiding daartoe was de aangevraagde Landschenking tot voortzetting der tweede lijn tot aan PEMBINA, overeenkomstig de oorspronkelijke concessie; maar tusschen de aanvraag eener subsidie en de aanbouw van den weg liggen gewoonlijk eenige jaren. Nog is er eene andere omstandigheid, die zulke vrees kan hebben opgewekt, maar die, naar mijne meening, juist de tegenovergestelde uitwerking moest hebben; ik bedoel de plannen omtrent den aanbouw van den

Northern Pacific Spoorweg,

tot welker nadere behandeling ik hier eene gewenschte aanleiding vind, omdat hij zich aan den vorigen aan de beide uiteinden aansluit.

Deze Spoorweg zal worden gebouwd door eene Maatschappij, aan wier Hoofd een der eerste Amerikaansche Firma's is geplaatst, eene Firma, algemeen geacht, zoowel om haar invloed en vermogen als om hare soliditeit: die der heeren *Jay Cooke & Co.*, Bankiers van het Gouvernement der VEREENIGDE STATEN. Onder de plannen dezer Maatschappij behoort o. a. den geheelen ST.-PAUL en PACIFIC Spoorweg aan te koopen, en zoowel al zijne verplichtingen als zijne kundige en eerlijke Directie in de groote onderneming op te nemen. Nu spreekt het van zelf, dat, indien dit doorgaat, de Obligatiën van laatstgemelde onderneming van eene belegging van den tweeden, in die van den eersten rang zullen overgaan; want behalve de tegenwoordige waarborgen, ontvangt de Maatschappij dan de garantie eener magtige onderneming, die voor rentebetaling en aflossing zorgen moet, waar eigen middelen mogten te kort schieten. Dat deze Maatschappij echter op andere konditiën hare

gelden zal opnemen, dan 7 pCt. Obligatiën, betaalbaar in goud, uit te geven à 70 pCt., dit is hoogst waarschijnlijk, en eene belangrijke rijzing zou noodzakelijk van deze overgang het gevolg zijn voor de oude.

Omtrent den NORTHERN PACIFIC Spoorweg leest men in het bekende en uitnemende werk van *Poor*, 1) o. a. het navolgende:

De lijn vangt aan te SUPERIOR CITY, aan het Bovenmeer in MINNESOTA en loopt tot aan PUGET SOUND, in BRITSCHE AMERIKA aan de Stille Zuidzee (1775 mijlen), met een zijtak naar PORTLAND in OREGON (200 mijlen lang.)

Het Kongres stond aan deze Maatschappij voor den aanbouw niet minder dan 47,000,000 akkers land af; zijnde de grootste landschenking ooit verkregen. De subsidie in Obligatiën, die onder eene vorige Regering werd verwacht, zal daarentegen onder het zuinig beheer van *Grant* wel niet worden verkregen.

De groote voordeelen dezer lijn bestaan vooral daarin, dat zij zich in MINNESOTA aan drie groote waterwegen aansluit, die naar het Oosten en Zuiden de geheele Unie doorsnijden.

De weg is gemakkelijk te bouwen, er zijn geene steile bergen te beklimmen, daar het Rotsgebergte in het Noorden veel minder hoog is, en bovendien daar eene zachte glooiing van den grond het leggen der ijzeren sporen niet bemoeijelijkt.

Het grootste gedeelte van het land is vruchtbaar en wel voorzien van water. Het klimaat der streken, die worden doorsneden, is gezond en aangenaam; in het westelijk deel zelfs zacht. De lijn loopt langs de nieuw ontdekte goudmijnen, die

1) „*Henry v. Poor*, Manual of the Railroads of the United States 1869—70, New-York 1869.” Een werk, dat door mij bij mijne Beschouwingen voortdurend werd geraadpleegd.

thans reeds eene belangrijke bevolking bezitten; natuurlijk zal deze door den Spoorweg zeer vermeerderen.

Zoodra 825 mijlen Spoorweg gereed zijn, zal, door de waterwegen, de verbinding tusschen NEW-YORK en PUGET SOUND zijn tot stand gebracht.

Omtrent de finantiële plannen der Maatschappij, die reeds kundige mannen in hare Direktie telt, is verder nog niets met zekerheid bekend.

Voor de houders van **Obligatiën Atlantic en Great-Western Spoorweg** vervolgen de goede verwachtingen, waarmede zij het jaar begonnen, geheel in rook. Deze geschiedenis leert ons duidelijk, hoe ook in AMERIKA niet alleen een goede Spoorweg, maar ook eene goede Direktie noodig blijft, en dat men wèl doet, daarnaar te informeeren, aler men zijn geld haar toevertrouwt. Trouwens hier werkten alle omstandigheden zamen, om eene der bloeiendste lijnen voor de houders der Hyp. Schuld zonder vrucht te maken. Dat de Direktie in AMERIKA in handen was van dieven en zwendelaars was reeds gebleken; dat de Spoorweg nu in handen van finantiële moordenaars kwam, door de verhuring (bijna verkoop) aan de ERIE Spoorwegmaatschappij, wist men; maar men rekende althans op de waakzaamheid en hulp der Londensche kommissie, thans mededirekteuren. Maar wat gebeurt er? Deze blijkt volstrekt niet berekend te zijn voor de haar opgedragen taak; niet alleen hebben zij het mogelijk gemaakt door eene Authorisatie, dat de Direktie zulke maatregelen nam buiten hun toestemming; maar nu het geschied is treden zij niet krachtig en handelend op, maar — leggen hun mandaat neder! Men hoopte nu nog, dat de ERIE Spoorwegmaatschappij, in haar eigen belang, althans de gesloten overeenkomst zou naleven, en de Coupons der Hyp. Obligatiën

voldoen; maar ook die hoop was ijdel. De ERIE Spoorwegmaatschappij had geheel andere plannen; zij wilde preferente schuldenaar worden, om dan vroeg of laat meester te worden der geheele zaak, en de Hypotheekhouders buiten te sluiten. De heer *Oewel* doorzag dit en raadde aan, de Coupons niet te inkasseren, toen zij met eene konditie werden geannonceerd. Doch ook alhier was men niet genoeg op de hoogte, om te weten, wat geschieden moest; en hoewel zeker met de beste bedoelingen, de beste maatregelen, of liever de éénige, die men nemen moest, bleef ongedaan. Wij duiden dit niemand euvel; geen kommissie, hoe goedgezind, van Aandeelhouders in onze Maatschappij tot Exploitatie van Staats-Spoorwegen, ZOR in SAN FRANCISCO of NEW-YORK gevestigd, aldaar de belangen der houders behoorlijk kunnen waarnemen; evenmin konden die van den ATLANTIC en GREAT WESTERN SPOORWEG anders dan in AMERIKA worden behartigd. Wat moesten dan de houders der Hyp. Obligatiën doen? Zoodra de rente eener Hyp. Schuld niet wordt voldaan, wordt het Kapitaal, even als bij ons, opeischbaar; maar daartoe moeten de Schuldbrieven worden vertoond. Geene opzending van coupons kon dus eenig nut hebben; waren die al eenmaal voldaan, dan bleef dezelfde toestand voor het vervolg bestaan, en wilde men het belang der verschillende houders van Obligatiën niet langer combineren, zoo als men eerst vruchteloos getracht had, dan moesten de ongelukkige houders der gekonsolideerde schuld (voor wie, bij een geregteijken verkoop wel niets zal overschieten), aan hun lot worden overgelaten en die der eerste hypotheek allereerst gezamenlijk optreden, en den verkoop eischen van den Spoorweg. Waarmede men dus had moeten beginnen, indien men bekwame raadslieden gehad had, daarmede is men nu geëindigd, en dit onder veel minder gunstige omstandigheden, omdat de ERIESPOORWEG nu een jaar lang gelegenheid heeft gehad

alles te verwarren en gelden voor te schieten, die zij als preferente schuld zal trachten te doen gelden.

Dat eindelijk de opzending der Obligatiën heeft plaats gehad, en dat de vereischte helft der uitgegeven stukken is toegetreden, waardoor het proces kon worden aangevangen, verheugt mij voor de houders der 7 pCt. Obligatiën OHIOsektie. Maar het is altoos een proces, waarvan de uitslag, hoe waarschijnlijk, onzeker blijft, en het is dus geen Renteniërs-, het is een Spekulatiefonds, of eigenlijk een voor Kapitalisten geworden, waarbij men wagen moet alles met winst, of niets terug te ontvangen. Dat nu, in zulke voorbeeldeloos ongunstige omstandigheden, de 1e hypotheekaire schuldbrieven van den ATLANTIC EN GREAT-WESTERN Spoorweg nog meer dan 50 pCt. gelden, (zijnde het kapitaal \$ 1000 papier à f 1,75 70 pCt. waard, behalve de verschene rente), dit is weder een bewijs, hoe groote zekerheid 1e hypotheekaire Obligatiën van Amerikaansche Spoorwegen aanbieden 1).

Omdat ook de beste Amerikaansche waarden aan wisselvaligheden blijven blootgesteld, en men niet aan ééne onderneming zijn geheele Kapitaal wenscht toe te vertrouwen, geschiedde er eene uitgifte van

5 pCt. Certificaten van Vereenigde Amerik. Fondsen,

onder administratie van de heeren *Kerkhoven & Co.* en *Gebr. Boissevain*, waarin men getracht heeft de zekerheid der Obli-

1) Blijkens sedert ontvangen berigten, is een Ontvanger benoemd door de regterlijke magt, om de huurpenningen van den Erie-Spoorweg in ontvangst te nemen. Voor de regeling der zaak is dit niet onbelangrijk; de exekutie zal er echter niet door worden bevorderd. Ook werd Me. Henry en zijne handlangers afgezet; het blijkt dus, dat thans de zaak eindelijk te New-York in de regte handen is gekomen.

gatiën met de voordeelige kansen der Aandeelen te vereenigen.

De eerste uitgegeven Serie is groot \$ 2,000,000 of *f* 5,000,000 Ned. Courant, verdeeld in Certificaten van \$ 400 of *f* 1000, \$ 40 of *f* 100 en \$ 20 of 50, met halfjaarlijksche coupons, vervallende 1 Mei en 1 November.

Dit Kapitaal wordt belegd, voor de helft in OBLIGATIËN, als: voor $\frac{1}{8}$ in 6 pCt. Obl. Vereen. Staten,

"	$\frac{1}{8}$	"	7	"	"	St. Paul en Pacif. Spw. 1 ^e hyp. in Minnesota,
"	$\frac{1}{8}$	"	6	"	"	Central " " " Kalifornië;
"	$\frac{1}{8}$	"	6	"	"	Union " " " Southern- Branch in Kansas;

Voor de tweede helft in SPOORWEG-AANDEELLEN, als:

voor $\frac{1}{8}$ in Aand. Illinois-Central Spoorweg;

"	$\frac{1}{8}$	"	"	Chicago, Rock-Island en Pacific Spoorweg;
"	$\frac{1}{8}$	"	"	" en N. Western Spw. (7 pCt. pref. Aand.);
"	$\frac{1}{8}$	"	"	Pittsburg, Fort-Wayne en Chicago Spoorweg, (met vaste rente à 7 pCt., geguarandeerd door de Pensylvanian Spoorweg-Maatschappij.)

Bovenstaande Fondsen kunnen, wat soliditeit betreft, zeker niet allen gelijk worden gesteld; maar de Amsterdamsche Beurs nam ze alle op, en had daarvoor goede redenen.

De rente der bovengenoemde Obligatiën wordt in goud voldaan; die der Aandeelen in papier.

De rente van deze gezamenlijke fondsen bedraagt, extra-uitdeelingen niet medegerekend, thans $7\frac{1}{2}$ pCt. voor hetgeen de Certificaten kosten (*f* 60 voor *f* 1000 à 80 pCt. of *f* 800). Hiervan wordt echter slechts 5 pCt. jaarlijks uitgekeerd; het overige dient om de Certificaten à pari af te lossen; zoodat, indien bovengenoemde rente voortdurend wordt ontvangen, deze aflossing in 37 jaren kan geschieden, te beginnen met 1 November 1870. Men ontvangt alsdan bovendien een Bewijs

van deelgeregtigheid in rente en aflossing over het volle Kapitaal, na aflossing van het oorspronkelijk bedrag.

De prijs der uitgifte van de Certificaten regelt zich dagelijks naar dien der tot onderpand aan te koopen fondsen; kosten deze minder dan de bedongen prijs, zoo verblijft dit voordeel aan de houders der Certificaten, en wordt dit mede tot aflossing aangewend.

Wordt er nu meer aan rente ontvangen, dan geschiedt de aflossing zooveel eerder; bij mindere Ontvangst wordt deze alleen vertraagd, zonder dat de rente gevaar loopt; omdat slechts $\frac{3}{16}$ daarvan benoodigd is om 5 pCt. 's jaars te voldoen.

De voordeelen, verbonden aan deze Certificaten, zijn dus:

- 1°. 5 pCt. rente of *f* 50 voor *f* 1000 à 80 pCt. of *f* 800, zijnde $6\frac{1}{4}$ pCt.
- 2°. bij uitloting *f* 1000, of 20 pCt. winst, benevens
- 3°. een Bewijs van deelgeregtigheid in rente en aflossing van het geheele kapitaal, na aflossing der oorspronkelijke som.

Dat deze uitgifte door vele renteniers met bijval werd begroet is niet te verwonderen ¹⁾; al kan men met den aan-

1) Meer, dat men zich gestooten heeft aan het administratieloon van 1 pCt., (na aftrek van uitgekeerde provisie en van notariële en andere kosten der Certificaten) en daartegen zelfs openlijk heeft geschreven. Immers, hetzelfde wordt gerekend voor de Administratie van Amerikaanse Spoorweg-Aandeelen, (zooveel minder omslagtig) en van de inkasering van rente, zelfs van onze Nationale fondsen. De vraag is toch eigenlijk slechts, of hiertegenover geene voordeelen voor de houders der Certificaten staan, voor hen van meerder waarde?

1o. Door de bewaring der notariël gedeponceerde stukken in de brandkelders der Associatie-Cassa;

2o. Door de voordeelen, die eene groote Administratie boven partikulieren geniet, in het inkasseren der renten en der losbare stukken; terwijl ver-

koop van \$ 8000 van deze zelfde Fondsen hetzelfde doen; de meeste aankopen geschieden echter voor een minder groot bedrag, althans voor geldbelegging; en voor speculatie heeft dit Fonds zeker weinig aantrekkelijks.

De zaak is trouwens ook alhier niet nieuw. Reeds bestaat onder het beheer van de heeren *Hope en Co.* c. s. een dergelijk Fonds, ontstaan uit de likwidatie der PHILADELPHIA-Bank in de VEREENIGDE STATEN. Bij de uitgifte dier Certifikaten was men echter niet vrij in de keuze der Fondsen, gelijk hier het geval is; men moest nemen wat voorhanden was. Niettegenstaande dit bezwaar, hebben zij het bewijs geleverd, hoe veel zekerheid een dergelijk gemeenschappelijk bezit aanbiedt, en hoe de waarde daarvan jaarlijks door de aflossing vermeerdert; immers, hoewel de aflossing der laatstgenoemde niet voorspoedig ging en de rente zelfs niet altoos ten volle kon worden voldaan, toch staan de 4½ pCt. Aandeelen Gemeenschappelijk Bezit (Lr. A) thans 85 pCt; de 5 pCt. (Lr. B) 99 pCt.

Hiermede heb ik mijn taak volbragt, en een kort overzicht gegeven van hetgeen op onze Beurs in dit jaar merkwaardigs is voorgevallen. Ik heb ook nu weder getracht eene nauwkeurige voorstelling der feiten te leveren, en deze te later spreken. De gevolgtrekkingen liggen voor de hand, en de slotsom van

wisseling van Onderpanden alleen in het laatste geval kan geschieden. Eene omzetting der gelepioneerde Fondsen toch is niet geoorloofd, zonder toestemming der houders van Aandeel.

In ENGELAND bestaat een dergelijk Fonds, rentende 6 pCt. (Foreign and Colonial Government Trust), waarvan het administratie-loon aanzienlijk hooger is.

deze Beschouwingen is geen andere dan die van mijne vorige: hoewel sommige EUROPESCHE Fondsen goede gelegenheid geven tot geldbelegging, de meeste waarborgen bieden die der VEREENIGDE STATEN aan, en ook eenige Amerikaansche Spoorwegwaarden, vooral Obligatiën, verdienen de aandacht. Welke fouten men, tegen mijne bedoeling, in deze mijne Beschouwingen moge vinden, ik hoop althans, dat men mij niet zal kunnen beschuldigen van inkonsekwentie.

1 December 1869.

W. v. O. B.

I N H O U D.

	blz.
Onze Nationale Fondsen	7
Aandeelen Nederlandsche Handel-Maatschappij	11
Obligatiën Amsterdamsche Kanaal-Maatschappij.	13
" Ned. Indische Spoorweg-Maatschappij	13
" Kon. Ned. Stoomboot-Maatschappij.	14
" Rusland	18
" Oostenrijk	20
" Italië	20
" Portugal	21
" Spanje.	22
" Turkijë	23
<hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/>	
De Vereenigde Staten van Noord-Amerika	23
Aandeelen Chicago N. Western Spoorweg	30
" " Rock-Island en Pacific-Spoorweg	30
" Pittsburg, Fort-Wayne en Chicago-Spoorweg.	36
" en Obligat. Illinois Central-Spoorweg	38
Obligatiën Central-Pacific-Spoorweg.	40
" Union " Spoorweg Southern Branche.	42
" St. Paul en Pacific-Spoorweg	43
De Northern Pacific-Spoorweg	48
Obligatiën Atlantic en Great-Western-Spoorweg.	50
Certificaten van Vereenigde Amerikaansche Fondsen.	52

BIJLAGE A. Bevolking en Schulden van de afzonderlijke Staten der Noord-Amerikaansche Unie.

BIJLAGE B. Berekening van aankoop, rente en aflossing der meeste, aan de Amsterdamsche Beurs genoteerde fondsen, met opgave van de vervaltijden der coupons.

BIJLAGE A.

Bevolking en Schulden der afzonderlijke staten van
de Noord-Amerikaansche Unie,

OP ULTIMO DECEMBER 1868.

Nieuw-Engeland Staten.

BEVOLKING.		SCHULD.	
Maine	665,000	\$	5,053,600.—
New Hampshire	340,000	"	3,456,800.—
Vermont	320,000	"	1,227,000.—
Massachusetts .	1,350,000	"	26,835,490.—
Rhode-Island . .	200,000	"	3,088,500.—
Connecticut . .	525,000	"	6,674,992.—
	<u>3,400,000</u>	\$	<u>46,336,382.—</u>

Middelstaten.

New-York . . .	4,400,000	\$	41,958,786.06
New-Jersey . . .	900,000	"	3,198,100.—
Pensylvania . .	3,500,000	"	33,300,035.65
Delaware	125,000	
Maryland	800,000	"	8,654,802.—
West-Virginia .	400,000	
	<u>10,125,000</u>	\$	<u>87,111,723.71</u>

Westelijke Staten.

Ohio	2,660,000	\$	10,532,675.40
Michigan	1,000,000	"	5,615,519.12
Indiana	1,700,000	"	7,195,085.94
Illinois	2,450,000	"	5,975,103.30
Wisconsin	1,110,000	"	2,252,157.—
Minnesota	400,000	"	303,003.—
Jowa	1,050,000	"	300,000.—
Nebraska	150,000	"	72,771.—
Kansas	300,000	"	1,095,175.—
Missouri	1,400,000	"	16,082,000.—
	<u>12,210,000</u>	\$	<u>49,489,386.76</u>

Zuidelijke Staten.

BEVOLKING.		SCHULD.	
Virginia	1,300,000	\$	42,215,013.93
Noord-Carolina.	1,050,000	"	19,219,945.—
Zuid-Carolina .	700,000	"	5,467,306.97
Georgia	1,100,000	"	5,872,000.—
Florida	150,000	
Alabama	280,000	"	4,375,100.—
Mississippi . . .	800,000	"	7,000,000.—
Louisiana	730,000	"	14,080,748.—
Texas	750,000	
Kentucky	1,250,000	"	3,610,191.46
Tennessee	1,050,000	"	34,540,807.—
Arkansas	500,000	"	3,483,179.10
	<u>9,660,000</u>	\$	<u>138,873,208.36</u>

Zuidzee Staten.

Californië	600,000	\$	4,696,500.—
Nevada	100,000	
Oregon	80,000	"	176,156.50
	<u>780,000</u>	\$	<u>4,872,656.50</u>

RECAPITULATIE

N. Engel. Staten	3,400,000	\$	46,336,382.—
Middelstaten . .	10,125,000	"	87,111,723.71
Westelijke Stat.	12,210,000	"	49,489,386.76
Zuidelijke Stat.	9,660,000	"	138,873,208.36
Zuidzee Staten.	780,000	"	4,872,656.50
	<u>36,175,000</u>	\$	<u>326,683,357.33</u>

DE SPOORWEGEN DER VEREENIGDE STATEN.

Sedert 1831, toen de eerste Spoorweg in de VEREENIGDE STATEN van NOORD-AMERIKA werd gebouwd, is het verkeer ieder jaar belangrijk toe genomen, terwijl het aangroeijen der Spoorweglijnen tegenwoordig grooter is dan in eenig vorig tijdperk, hetgeen uit de volgende tabel blijkt:

JAAR.	MIJLEN.	JAAR.	MIJLEN.
1831	23	1855.	18334
1836	1273	1860.	30630
1840	2818	1865.	35080
1845	4633	1867.	39270
1850	9820	1868.	41250

In het jaar 1869 zijn meer dan 43000 mijlen Spoorweg in werking.

PENNSYLVANIA is tegenwoordig, wat de Spoorwegen betreft, de hoofdstaat, zooals uit de volgende tabel blijkt, waarop alleen die zijn geplaatst, welke meer dan 1000 mijlen bezitten.

	MIJLEN.		MIJLEN.
Pensylvania	4400	Missauri	1400
Illinois	3450	Virginie	1480
Ohio	3400	Tennessee	1440
New-York	3400	Wisconsin	1250
Indiana	2600	Michigan.	1200
Jowa	1550	Noord-Carolina.	1100
Georgia.	1530	Zuid-Carolina	1090
Massachusetts	1450		

In New-York worden tegenwoordig vele mijlen spoorweg gebouwd, en deze staat zal Pennsylvania dien ten gevolge in rang zeer spoedig voorbij streven.

Het ontegenzeggelijk gewigt der spoorwegen kan uit een vergelijking van het kapitaal in deze met dat in de Banken aangelegd, duidelijk blijken : in de 1630 nationale banken waren in 1869 gestort Ds. 426,000,000; in de 240 Staatsbanken Ds. 67,000,000, te zamen Ds. 493,000,000. Daarentegen kosten de spoorwegen der Vereenigde Staten Ds. 1,870,000,000.

De uitkeeringen der Banken op 10 à 12 pCt. gerekend, bedragen 50 à 60 millioen dollars, de inkomsten der spoorwegen bedroegen echter in het jaar 1868, 400 millioen Dollars (Ds. 280,000,000 voor vracht, Ds. 120,000,000 voor passagiers).

De opbrengsten der spoorwegen bedragen alzoo aanmerkelijk meer dan de bruto opbrengst der Banken.

De meerdere omzetting van onzen Binnenlandschen handel boven den buitenlandsche, blijkt daaruit, dat in 't jaar 1868 op de spoorwegen en door de kanalen van den staat NEW-YORK, alleen aan goederen, voor meer dan 1800 millioen dollars werd vervoerd, terwijl de waarde onzer gezamenlijke in- en uitvoer-artikelen, slechts hoogstens 600 milioen bedraagt.

Met GROOT-BRITTANJE vergeleken is de verhouding tussehen lengte en kapitaal der gebouwde spoorwegen aldus :

Vereenigde Staten: 43000 mijlen, kosten Ds. 1,870,000,000.

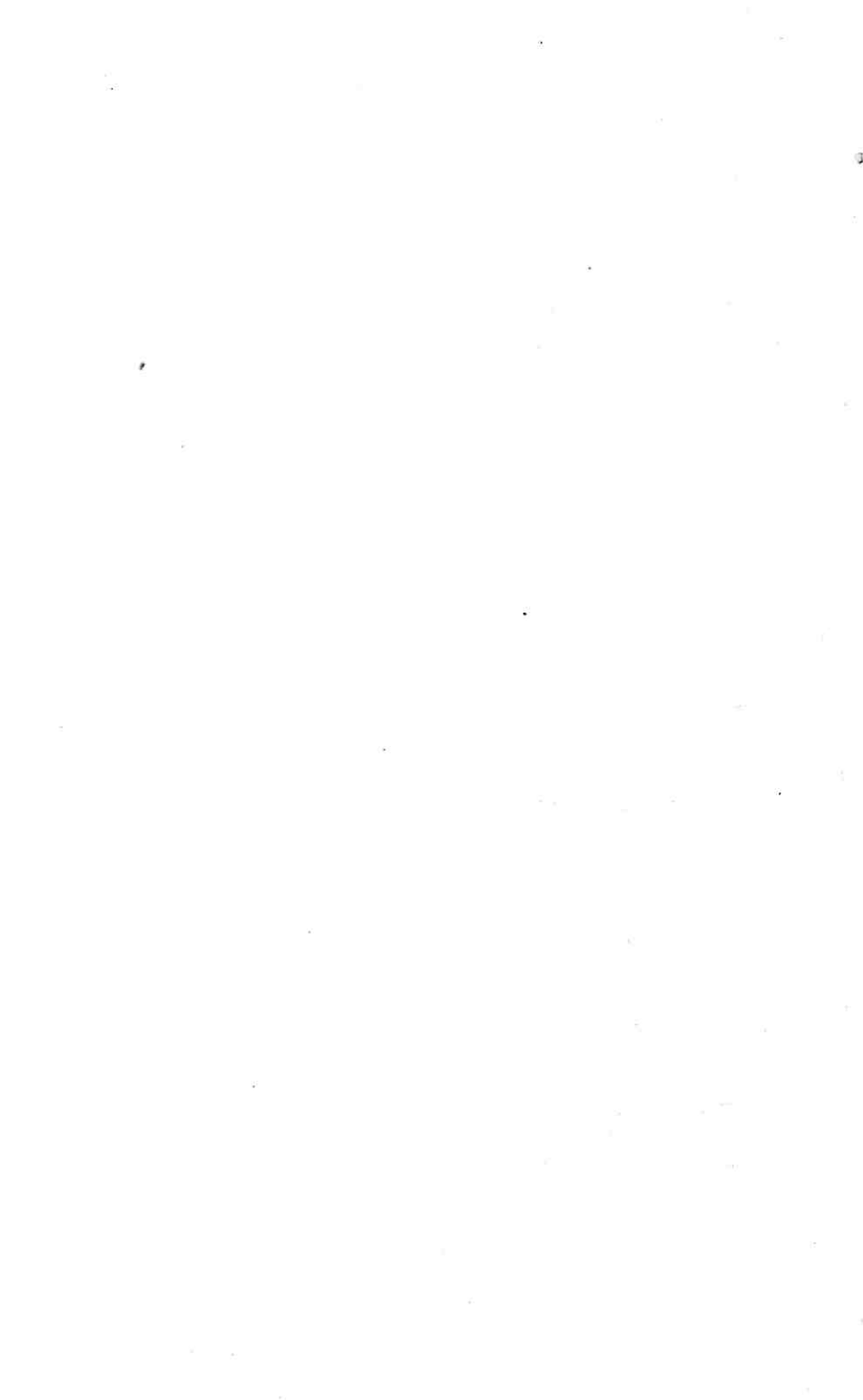
Groot-Britanje: 14500 " " , " 2,540,000,000.

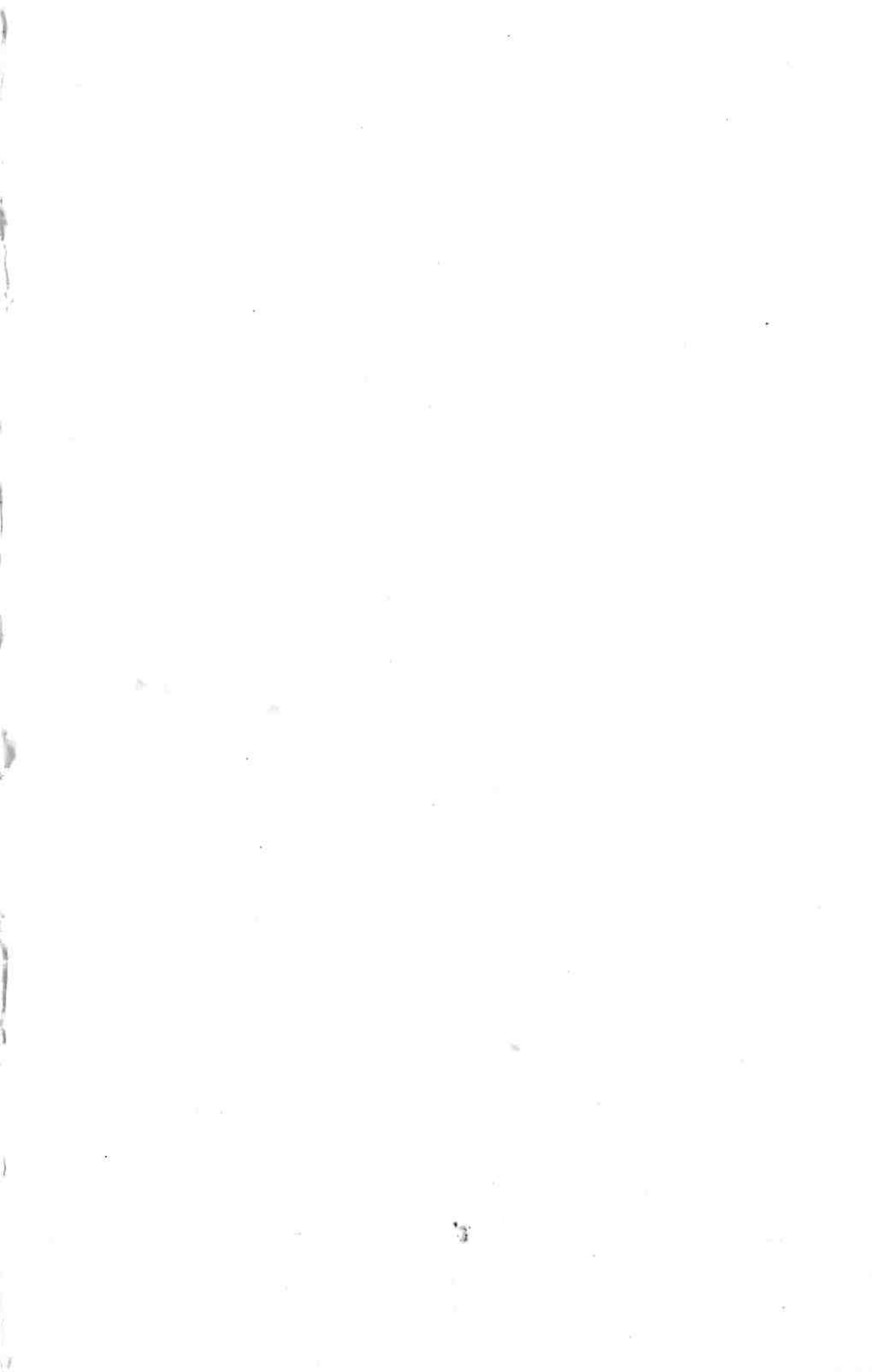
In geheel Europa zijn nu 56700 mijlen spoorweg, die Ds. 7,500,000,000 kosten.

Het bovenstaande, overgenomen uit de „*Cincinnati Volksfreund*“, werd mij van eene welwillende zijde toegezonden. Zoover ik heb kunnen na-gaan, zijn de daarin genoemde cijfers over het algemeen juist, en zeker zijn ze niet onbelangrijk.

B I J L A G E B.

B E N A M I N G.	KOERSEN.		B E D R A G.	JAARLIJSCH E RENTE.	PCT. (circa)	VERVALTIJD.	AFLOSSING.	VOOR- DEEL.	LOSBAAR VÓÓR OF IN HET JAAR.
	1 Jan. 1869.	1 Dec. 1869.							
2 1/2 pCt. Nat. Schuld . . .	57	53 1/2	f 1000 à 53 1/2 pCt. f 535.—	f 24.75	4 1/2	1 Jan. 1 Julij	—	—	—
3 " " " . . .	65 1/2	62 3/4	" 1000 " 62 3/4 " " 627.50	" 29.70	4 1/2	1 Maart 1 Sept.	—	—	—
4 " " " . . .	87 1/2	84 3/4	" 1000 " 84 3/4 " " 847.50	" 39.60	4 1/2	1 April 1 Oct.	—	—	—
5 " Kon. Ned. Stoomb.-M ^u .	—	90	" 1000 " 90 " " 900.—	" 50.—	5 1/2	1 Jan. 1 Julij	f 1000	f 100	1895
2 1/2 " België	57	58 1/2	Fr. 2000 = f 1000 à 58 1/2 " " 585.—	fr. 50 à 47 Cts. = f 23.50	4	1 Jan. 1 Julij	—	—	—
3 " Frankrijk	66	66 1/2	" 2000 " 1000 " 66 1/2 " " 665.—	" 60 " 47 " " " 28.20	4 1/4	1 Jan. 1 Apr. 1 Jul. 1 Oct.	—	—	—
3 " Spanje Binnenl. . . .	28	21 1/2	Ps. 400 " 1000 " 21 1/2 " " 215.—	Ps. 12 " f 2.20 " " 26.40	12 1/2	1 Jan. 1 Julij	—	—	—
3 " " Buitenl.	32	25	" 400 " 1000 " 25 " " 250.—	" 12 " " 2.50 " " 30.—	12	1 " 1 "	—	—	—
3 " Portugal.	36 1/2	32	£ 100 " 1200 " 32 " " 384.—	£ 3 à f 11.80 " " 35.40	9 1/4	1 " 1 "	—	—	—
5 " Oude Rusland, . . .	94	94	f 1000 " 94 " " 940.—	f 50.—	5 1/2	1 Januarij	f 1000	f 60	1918
5 " Rusland 6e Serie. . .	74 1/2	75	Rs. 500 " 1000 " 75 " " 750.—	" 47.20	6 1/2	1 April 1 Oct.	R. 500 à 30 st. f 750	nihil.	1874
5 " " 1864—66 . . .	89	89 3/4	f 1000 " 89 3/4 " " 897.50	" 50.—	5 1/2	1 " 1 "	f 1000	f 102.50	1903—5
5 " " dito £ 100. . . .	89	89 1/2	£ 100 " 1200 " 89 1/2 " " 1074.—	" 59.—	5 1/2	1 " 1 "	—	" 106	" "
4 1/2 " " 1860	80	81	" 100 " 1200 " 81 " " 972.—	" 53.10	5 1/2	1 Junij 1 Dec. }	£ 100 f 11.80 f 1180.—	" 208	1927 "
3 " " 1859 £ 100. . . .	54	53	" 100 " 1200 " 53 " " 636.—	£ 3 à f 11.80 = f 35.40	5 1/2	1 Mei 1 Nov.	—	—	—
4 " " zilver.	66	64	Rs. 500 " 1000 " 64 " " 640.—	Rs. 20 à 30 St. " " 30.—	4 3/4	1 Febr. 1 Aug.	R. 500 30 st. f 750	f 110	1886
4 " " £ 100 1867/69 . . .	64 3/4	64 1/2	£ 100 " 1200 " 64 1/2 " " 774.—	f 47.20	6	1 Mei 1 Nov.	£ 100 f 11.80 f 1180.—	" 406	1953/55
Aand. Russ. Spoorw. . . .	f 199	213	Rs. 125 " 236 " f 213	213.—	5 1/2	13 Jan. 13 Julij	f 236	" 23	1952
4 pCt. Oblig. Russ. spw. .	" 157	160	" 125 " 236 " " 160.—	" 9.44	6	13 April 13 Oct.	" 236	" 76	} 1942
4 1/2 " " " "	69	69 1/2	" 500 " 1000 " 69 1/2 pCt. " 695.—	" 42.48	6	13 " 13 "	" 944	" 249	
5 " " " "	78	81	f 1000 " 81 " " 810.—	" 50.—	6 1/4	1 April 1 Oct.	—	—	} 1949—51
(Poti Tiflis enz.)						en 1 Mei—1 Nov.	" 1000	" 190	
5 " Oblig. £ 100	76	79	£ 100 " 1200 " 79 " " 948.—	" 59.—	6 1/4	" "	£ 100 f 11.80 f 1180.—	" 232	} 1903
4 " Polen.	62 1/2	63 1/2	Rs. 500 " 1000 " 63 1/2 " " 635.—	Rs. 20 à 36 St. = f 36.—	5 3/4	1 April 1 Oct.	R. 500 36 st. f 900	" 265	
4 " Warschau Bromberg.	53	53 1/2	" 500 " 1000 " 53 1/2 " " 535.—	" 20 " 30 " " " 30.—	5 1/2	1 Jan. 1 Julij	" 500 30 " " 750	" 215	1933
5 " Oostenr. Metall. zilver	53	54 1/4	fl. 1000 " 1200 " 54 1/4 " " 651.—	2 à fl. 21 à f 24.40 " " 48.80	7 1/2	1 " 1 "	—	—	—
5 " " " papier	47 1/4	47 1/4	" 1000 " 1200 " 47 1/4 " " 567.—	2 " 21 " 20. " " 40.—	7	1 Mei 1 Nov.	—	—	—
Fr. Oostenr. Spw.	f 128	132	fr. 500 " " " 132.—	fr. 15 à 47 Cts. " 7.05	5 1/4	1 Maart 1 Sept.	fr. 500 47 Cts. f 235	f 103	1945
5 pCt. Italië	50	49	" 2000 " 1000 " 49 " " 490.—	" 100 " " " 47.—	9 1/2	1 Jan. 1 Julij	—	—	—
5 " Brazilië	77	82	£ 100 " 1200 " 82 " " 984.—	f 59.—	6	1 Maart 1 Sept.	£ 100 f 11.80 f 1180.—	f 196	1903
5 " Ver. Staten 1864. . . .	75	84	\$ 1000 " 2500 " 84 " " 2100.—	{ \$ 50 à f 2.40 = f 120.—	6	1 " 1 "	—	" 300	1904
5 " " 1874.	83	90	" 1000 " 2500 " 90 " " 2250.—		5 1/2	1 Jan. 1 Julij	—	" 150	1874
6 " " 1881.	81	90	" 1000 " 2500 " 90 " " 2250.—		6 1/2	1 " 1 "	{ \$ 1000 f 2.40 f 2400	" 150	1881
6 " " 1882.	79 1/4	90	" 1000 " 2500 " 90 " " 2250.—	{ \$ 60 à f 2.40 = f 144.—	6 1/2	1 Mei 1 Nov.	—	" 150	1882
6 " " 1885.	77 3/4	89	" 1000 " 2500 " 89 " " 2225.—		6 1/2	1 " 1 "	—	" 175	1885
5 " Ver. Amer. fondsen.	—	80 1/4	f 1000 " 80 1/4 " " 802.50	f 50.—	6 1/4	1 " 1 "	f 1000	" 197.50	1907
7 " Oblig. Ill. Spw.	84	89	\$ 1000 " 2500 " 89 " " 2225.—	\$ 70 à f 1.70 = f 119.—	5 1/4	1 April 1 Oct.	{ vóór 1874 \$ 1200 in 1874 \$ 1000 f 1.75 f 1750	verlies f 475	1874
6 " " " "	69 1/2	73	" 1000 " 2500 " 73 " " 1825.—	" 60 " " 1.70 " " 102.—	5 1/2	1 " 1 "	\$ 1000 f 1.75 f 1750	" " 75	1890
7 " " St. P. & P. Spw.	69	70	" 1000 " 2500 " 70 " " 1750.—		9 1/4	1 Junij 1 Dec.	{ vóór 1893 \$ 1100	voordeel nihil.	1892
7 " " dito 2e Leening	63	69	" 1000 " 2500 " 69 " " 1725.—	{ \$ 70 = £ 14	9 1/2	1 Mei 1 Nov.	{ in 1893 \$ 1000 f 1750 }	f 25	1894
7 " " dito gekonsol.	67	68	" 1000 " 2500 " 68 " " 1700.—	{ à f 11.80 " f 165.20	9 3/4	1 Junij 1 Dec.	£ 200 à f 11.80 f 2360	" 660	1896
7 " " dito 1e hyp.	65 1/2	69 1/2	" 1000 " 2500 " 69 1/2 " " 1737.50		9 1/2	1 Mei 1 Nov.	" 200 " " 11.80 " 2360	" 622.50	1898
5 " " Massachusetts.	79	81	" 1000 " 2500 " 81 " " 2025.—	\$ 50 à f 2.40 = f 120.—	6	1 " 1 "	\$ 1000 f 2.40 f 2400	" 375	1894
7 " " West Wisc. Spw.	69 1/2	69	£ 100 " 1200 " 69 " " 828.—	£ 7 " " 11.30 " " 82.60	10	1 Jan. 1 Julij	£ 100 " 11.80 " 1180	" 352	1883
6 " " Central Pacif. . . .	73	70	\$ 1000 " 2500 " 70 " " 1750.—	\$ 60 " " 2.40 " " 144.—	8 1/4	1 " 1 "	\$ 1000 f 2.40 " 2400	" 650	1897
6 " " Union " S.Br.	—	72 1/2	" 1000 " 2500 " 72 1/2 " " 1812.50	" 60 " " 2.40 " " 144.—	8	1 " 1 "	" 1000 " " 2400	" 587.50	1899

Bij H. DE HOOGH & Co. te *Amsterdam*. is mede uitgegeven:

Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging. Naauwkeurige en officieële berekeningen en opgaven. Eene handleiding voor allen, die bij den Fondsenhandel belang hebben. Derde druk. *f* 0,25.

De Finantieële toestand der Vereenigde Staten van N.-Amerika, vergeleken met de Staatsbegrooting van eenige Europese Staten, met wenken en opmerkingen voor allen, die bij Fondsen belang hebben, door den schrijver van „Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging.” Tweede druk. *f* 0,25.

Finantieële Beschouwingen bij den Aanvang van het jaar 1868, op daadzaken en deugdelijke berigten gegrond, door den schrijver van „Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging.” Tweede druk. *f* 0,30.

Minnesota, (Vereenigde Staten van Noord-Amerika), in zijne Hulpbronnen, Vruchtbaarheid en Ontwikkeling geschetst voor Landverhuizers en Kapitalisten, door J. H. KLOOS, Ingenieur. Tweede vermeerderde druk. Met een kaartje van de Landerijen van den St. Paul en Pacific-Spoorweg. *f* 0,50.

Inlichtingen omtrent den St. Paul en Pacific-Spoorweg, medegedeeld door W. v. O. B. *f* 0,25.

Nieuwe Finantieële Beschouwingen. Eene handleiding bij Geldbelegging in Fondsen, bij den aanvang van het jaar 1869, door W. v. O. B., schrijver van „Amerikaansche Fondsen als Geldbelegging” enz. Met eene berekening van het bedrag van aankoop, en van de rente en aflossing der meeste aan de beurs van Amsterdam verhandelde, rentegevende fondsen. Derde druk . . . *f* 0,50.

